

OSREDNJA
MURČENKA

Rudar

časopis poslovnega sistema Premogovnik Velenje

julij 2003,
številka 6, leto XXXVII

Foto: Ivo Hans Avberšek

- 4 Za 14 dni bomo ustavili odkopavanje
- 5 Nadzorni svet tudi o projektu Golte
- 6 20 ključev - nenehno napredovanje
- 8 Naj nas ponese v rudarski stan, potem pa dalje v evropski klan!
- 10 Delo rok, praznik za dušo
- 11 "Vsak človek, ki gre skozi prostor..."
- 12 S.R.E.Č.N.O.com
- 13 Za prijatelje, za rudarje, za srečo!
- 14 Dediščina rudarskih krajev

- 16 Velenjčani imamo radi atletiko
- 17 Rudarska svetilka ostala doma
- 18 Zdravstvena reforma
- 19 Imamo urejeno okolje?
- 20 Rudarjevih 50 let
- 22 Zdravje: plavanje
- 24 Športno društvo
- 28 Zavarujte se pred odhodom v tujino

Pogledi mnogih se vsakodnevno ozirajo na deponijo premoga in ugotavljajo, ali bodo rudarji uspeli nakopati toliko premoga, da bomo v avgustu v Premogovniku Velenje lahko imeli načrtovani kolektivni dopust. Zdaj je jasno, da je premoga na deponiji dovolj in ga bo dovolj tudi do 18. avgusta.

Izdajatelj

Poslovni sistem Premogovnik Velenje

Uredništvo

Glavna in odgovorna urednica: Diana Janežič

Novinarka in lektorica: Dragica Marinšek

Oblikovanje: Ivo Hans Avberšek

Naslov: Uredništvo Rudarja, Partizanska 78, 3320 Velenje, tel. 03/899 61 00, int. 18-15, fax. 03/5869-131

E-mail: Diana.Janezic@rlv.si, Ivo.Avbersek@rlv.si

Uredniški odbor

Božena Steiner, predsednica, Tatjana Krenker - gospodarsko področje, Marko Mavec - tehnično področje, Tomo Lipnik - sindikat, Pavel Župevc - svet delavcev, Janja Juvan - IP HTZ, Mojca Ževart - ERICo, Metka Druks - Gost, Tomaž Pungartnik - Habit, Slavica Pogorelčnik - Kamnolom Paka, Milena Kroftl - PLP, Miro Sitar - Telkom sistemi, Jožica Peterlin - Športno društvo

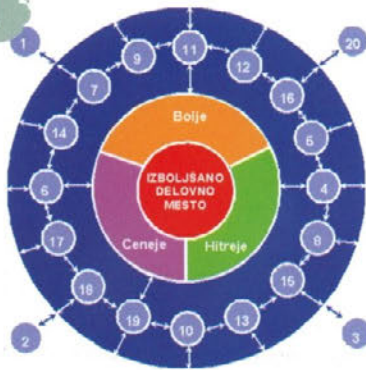
Grafična priprava Eurograf, d.o.o. Velenje

Tisk Tiskarna, d.o.o. Velenje

Naklada 4300 izvodov

Mesečnik Rudar prejemaajo zaposleni v poslovnem sistemu Premogovnik Velenje brezplačno. Davek na dodano vrednost po stopnji 8,5%. Poština plačana pri pošti 3320.

14. julija se je sestal Nadzorni svet Premogovnika Velenje. Med drugim je imel na dnevnem redu informacijo o združevanju gradbenih programov, o odprodaji 51-odstotnega deleža hčerinskega podjetja Telkom sistemi, o projektu Golte in o projektu TRC Jezero.

V HTZ Velenje IP so se letos spomladi lotili še enega velikega projekta - uvajanja sistema 20 ključev. Z njim želijo na vseh področjih dela v podjetju in z vključitvijo vseh zaposlenih izboljšati svoje delo in lažje dosegati strateške cilje podjetja.

V juniju smo s številnimi prireditvami zaznamovali dan rudarjev. Osrednja prireditev je bila 43. skok čez kožo mladih rudarjev in častnega skakača, tokrat predsednika slovenske vlade mag. Toneta Ropa.

OSREDNJA
KNJIŽNICA
CELJE

Sprememba dobro dene!

Počitnic se veselijo otroci, dijaki, študentje, prav tako pa tudi mi vsi, ki smo skozi celo leto vpeti v delovne obveznosti. Poletje je čas, ko se pol sveta začne mrzlično pripravljati na počitnice, na obnovo in prenavo telesa in duha.

Meseci, ki so za nami, so nam življenjske baterije dodobra spraznili. Nenehno pehanje za dosežki, vse hitrejši tempo življenja in vse manj časa, ki ga imamo na razpolago, vplivajo na kakovost našega življenja.

Pretekli meseci so rudarje in vse nas opozorili, da kljub našemu močnemu spoštovanju narave in njenih zakonitosti le-ta še vedno rada opozori človeka na svojo premoč in od njega zahteva polno psihofizično kondicijo pri njegovem poseganju v njena nedra.

In ne le narava, tudi razmere na trgu postajajo vedno ostrejšje in zahtevajo vedno več in več od vsakega posameznika v podjetju, na vsakem delovnem mestu. Zato je prav, da v prostih, dopustniških dneh resnično okrepimo svoje telesne in še posebej psihične sposobnosti, s katerimi bomo kos novim zahtevnim nalogam v jesenskem času.

Dnevna rutina je nekaj, čemur je treba vsake toliko časa pobegniti. Delovni vsakdan je poln obveznosti, večinoma mineva po nekem že ustaljenem ritmu, ki ga vsak posameznik bolj ali manj prilagodi svojim potrebam in tudi željam.

Dnevni red nam je znan in nekako predvidljiv. Toda za čas dopusta si želimo spremembo, ki je prijetna, poživlajoča.

Naše želje, potrebe in finančne zmogljivosti so različne - nekdo se bo rad odpravil na potovanje, drugi na morje, nekdo bo izbral poti po gorah, tretji bo želel preživeti proste dni v domačem okolju. Izbira je prava, če je naša; naj ne bo namenjena za zavist znancem in prijateljem, naj ne izprazni družinskega proračuna in povzroči težav še pred koncem dopusta.

Že ob načrtovanju dopusta si vzemimo čas za sproščen pogovor o naših željah, pričakovanjih in poskušajmo prisluhniti sebi, partnerju in otrokom. Tudi na dopust se pripravljajmo sistematično, saj nam pravočasna priprava lahko prihrani slabo voljo zaradi pozabljenih ali založenih stvari. Vzemimo si nekaj časa tudi za razmi-

slek, katero našo negativno navado lahko začnemo na dopustu spreminjati.

Veliko je dokazov, da je danes naše zdravje ogroženo mnogo bolj kot kdajkoli prej, da število obolelih že presega evropsko povprečje. Leta in leta znamo gojiti male napačne navade in naposled se pojavijo prevelika teža, zvišan krvni pritisk, rana na želodcu. Drug z drugim ravnamo včasih brezobzirno, ne nudimo in ne najdemo razumevanja pri sodelavcih, nadrejenih, partnerjih, otrocih, in ko naša človeška duša zboli, ji pogosto sledi še telo.

Na dopustu se izogibajmo prepirom in premlevanju starih zamer, razgovore o občutljivejših temah prihranimo za takrat, ko smo spočiti in pripravljeni na razgovor, ko znamo prepoznati in kontrolirati svoja čustva, prisluhniti sebi in sogovorniku in skupaj poiskati pravo rešitev.

Ker nismo vezani na jutranje hitenje, je to lahko čas, ko se vnovič naučimo zajtrkovati, ko lahko sledimo priporočilom varovalne prehrane, saj nam domače okolje ali pa založene tržnice ponujajo svežo zelenjavo in sadje, morje pa ne le plavanja, ampak tudi ribe.

Naš dopust bo dovolj dolg, da lahko izklopimo vsakodnevne obremenitve in skrbi. V prvem tednu se prilagajamo na nov ritem življenja ali na novo okolje, v drugem tednu pa se že odpočijemo, si nabiramo

novih moči ter utrjujemo nove, pozitivne navade.

Lepote narave, sprehodi, športne aktivnosti pa tudi skupno delo - če so pravilno dozirani - nam omogočajo ne le krepitev telesa, ampak tudi možnost poglobljanja in tkanja družinskih in prijateljskih vezi, ki jih je vsakodnevno hitenje po različnih obveznostih med letom že marsikje močno načelo.

Če nas bo na našem letnem oddihu spremljala še misel, da je "najbogatejši človek tisti, ki je zadovoljen s tistim, kar ima, pa čeprav je to le malenkost", nam bo prav gotovo sprememba dobro dela.

Želim vam lep dopust in dobrodošli spet na delu!

Milena Ahtik, univ.dipl.psihologinja

Za 14 dni bomo ustavili odkopavanje

Pogledi mnogih se vsakodnevno ozirajo na deponijo premoga in ugotavljajo, ali bodo rudarji uspeli nakopati toliko premoga, da bomo v avgustu v Premogovniku Velenje lahko imeli načrtovani kolektivni dopust. Zdaj je jasno, da je premoga na deponiji dovolj in ga bo dovolj tudi do 18. avgusta.

Ker temu je tako, bomo med **4. in 14. avgustom** imeli kolektivni dopust, ki bo obračunan kot **neplačani prosti dnevi**. Takšen sklep uprave velja s pridržkom, da bomo do 2. avgusta morali uresničiti vse proizvodne naloge; če bi se karkoli zalomilo, pa bo treba prve dni kolektivnega dopusta še vključiti kakšen delovni dan. Ob tem sta za rudarje delovni tudi še dve soboti, in sicer 26. julija in 2. avgusta.

Kolektivni dopust, seveda, ne pomeni, da bomo prosti vsi, saj bodo nekatere službe dežurale, kot je to običajno ob prostih dnevih. Prav tako takšen kolektivni dopust ne velja avtomatično za hčerinska podjetja - v njih bodo delali skladno s svojimi delovnimi koledarji. Tako so v HTZ IP že povedali, da bodo nemoteno delale vse službe, ki opravljajo storitve za zunanji trg.

Kot je povedal direktor Premogovnika Velenje, **dr. Evgen Dervarič**, smo od začetka leta do 22. julija nakopali nekaj manj kot 2,4 milijona ton premoga, do konca leta pa načrtujemo proizvodnjo 4,210 milijona ton premoga.

Smo se pa v juliju pri odkopavanju premoga soočali s kar nekaj težavami. "Trikrat smo skrajšali delovni proces zaradi poškodb in utrganja izvoznega traku 30.

Zdaj proizvodnja znova poteka nemoteno in načrtujemo, da bomo do

Ga bo do 18. avgusta dovolj?

avgustovskega kolektivnega dopusta v Premogovniku Velenje odkopali povprečno vsak dan 18.500 ton. Če temu bo tako, naj bi 18. avgusta, ko se kolektivni dopust konča, na deponiji bilo 30.000 ton premoga," je povedal direktor.

22. julija je bilo na deponiji okoli 80.000 ton premoga, TEŠ pa dnevno porabi okoli 10.000 ton premoga. V poletnih mesecih je poraba energije manjša, vendar je letošnja energetska situacija po celi Evropi zelo slaba in zaradi suše energije povsod primanjkuje. To je tudi osnovni

razlog, da bo naša proizvodnja premoga letos preseгла osnovno načrtovano proizvodnjo za 460.000 ton in to je za naše podjetje, seveda, dobro.

Še dobra novica za vse, ki čakajo na zaposlitev v Premogovniku Velenje. V osnovnem delovnem načrtu za letos smo predvideli, da bomo v decembru zaposlili 20 pripravnikov. Glede na povečano proizvodnjo in večji obseg prihodkov, pa je uprava ta sklep korigirala, in sicer bomo v oktobru zaposlili 40 pripravnikov.

Diana Janežič

PROIZVODNJA JUNIJ 2003

OBRAT	PROIZVODNJA			RAZLIKA		ODSTOTEK		DOSEŽEN POVPREČEK
	osn. nač.	mes. nač.	doseženo	na osn. nač.	na mes. nač.	na osn. nač.	na mes. nač.	
PROIZVODNJA	311.000	356.200	349.870	38.870	-15.330	112,50	95,80	15.212
PRIPRAVE	14.000	17.600	16.930	2.930	-670	120,93	96,19	736
PREMOGOVNIK	325.000	382.800	366.800	41.800	-16.000	112,86	95,82	15.948

Nadzorni svet tudi o projektu Golte

14. julija se je sestel Nadzorni svet Premogovnika Velenje. Med drugim je imel na dnevnem redu informacijo o združevanju gradbenih programov, o odprodaji 51-odstotnega deleža hčerinskega podjetja Telkom sistemi, o projektu Golte in o projektu TRC Jezero.

Razpravo in sklepe nadzornega sveta je povzel direktor Premogovnika Velenje **dr. Evgen Dervarič**: "V Premogovniku Velenje se že več let pogovarjamo o **združitvi gradbenih programov**, ki jih tržimo tudi na širšem slovenskem trgu.

V juniju je uprava sklenila, da bo v novo podjetje združila Kamnolom Paka, profitni center Proizvodnja gradbenih materialov v HTZ IP in profitni center pri Premogovniku Velenje Rudarski-gradbeni programi.

Za direktorja novega podjetja smo imenovali mag. Marjana Hudeja. Imenovali smo tudi delovno skupino, ki bo vodila aktivnosti za zagon novega podjetja, to pa naj bi začelo delovati konec septembra letos.

Nadzorni svet je s tem predlogom uprave soglašal.

Nadzorni svet je soglašal tudi z odprodajo 51-odstotnega deleža podjetja **Telkom sistemi**. Ta odprodaja je vezana na poslovanje Telkoma, ki je iz meseca v mesec slabše, zato je treba poiskati strateškega partnerja z investicijskim kapitalom in jasno poslovno vizijo. Načrtujemo, da bomo z razpisom za odprodajo deleža tega partnerja tudi našli.

Podjetje Telkom sistemi bi potem bilo v 51-odstotni last zunanjega partnerja in 49-odstotni lasti Premogovnika Velenje, tako da bi ta imel še vedno vpliv na poslovanje podjetja.

Delavcem Telkoma se ni treba bati za zaposlitev. Še več: prepričani smo, da bo po tej spremembi podjetje bolje delovalo. Pričakujemo, da bo storitve za Premogovnik Velenje pocenilo, kar je tudi eden od namenov odprodaje.

V sklopu Telkom sistemov ne bomo odprodali telefonske centrale, ki jo bomo prenesli nazaj v Premogovnik Velenje, posredovalce zvez pa bomo zaposlili v HTZ IP.

Glede organizacije **projekta Golte** je nadzorni svet sprejel predlog uprave Premogovnika Velenje, tudi zato, ker gre za dolgoročno prestrukturiranje premogovniške dejavnosti in naš program iskanja novih dejavnosti za ohranjanje sedanjih delovnih mest in iskanje novih.

To je eden od programov pri usmerjanju naših dejavnosti v turizem; drugi takšen program je **TRC Jezero**, pri katerem gre za razvoj turizma na tem območju in povežavo več akterjev. V ta namen je bil lani oktobra ustanovljen konzorcij, v katerem so poleg nas še ERA, MO Velenje, Vegrad in Gorenje. Tudi ta projekt je nadzorni svet potrdil.

Jeseni bomo za realizacijo obeh projektov - Golte in TRC Jezero - ustanovili podjetji. Pri projektu Golte bomo ustanovili podjetje, katerega 50-odstotni lastniki bodo Italijani, 50-odstotni pa slovenski konzorcij, v katerem so poleg Premogovnika Velenje

še občine Savinjsko-šaleške statistične regije, ki so projekt podprle, podjetniki in drugi, ki k projektu še lahko pristopijo."

Dodajmo še, da je v začetku julija uprava Premogovnika Velenje s projektom Golte podrobno seznanila tudi vodstvo holdinga Slovenske elektrarne, ki je projekt podprlo.

Nekaj manjših občin in podjetnikov se o pristopu še odloča, vendar njihova odločitev ne bo v večji meri vplivala na projekt. Sredi julija sta projekt podprla tudi občinska sveta občin Šoštanj in Velenje. MO Velenje bo projekt podprla s 50 milijoni tolarjev, občina Šoštanj pa s 25 milijoni SIT. Med večjimi občinami, ki se za finančno podporo projektu niso odločile, sta Celje in Žalec, podprle pa so ga vse občine Savinjsko-šaleške regije.

Po projektu Golte naj bi do začetka zime obnovili nihalko, sedežnico in vlečnico, uredili trisedežnico Medvednjak in delno obnovili hotel. Dejansko so se dela tudi že začela, saj so v juliju odprli 1,3 kilometra dolg odsek ceste do Planinske ravni, čaka pa jih še posodobitev več kot 10 kilometrov ceste.

Diana Janežič

PROIZVODNJA JANUAR - JUNIJ 2003

OBRAT	PROIZVODNJA			RAZLIKA		ODSTOTEK		DOSEŽEN POVPREČEK
	osn. nač.	mes. nač.	doseženo	na osn. nač.	na mes. nač.	na osn. nač.	na mes. nač.	
PROIZVODNJA	1.870.000	2.177.600	2.077.430	207.430	-100.170	111,09	95,40	15.503
PRIPRAVE	83.000	91.200	89.970	6.970	-1.230	108,40	98,65	671
PREMOGOVNIK	1.953.000	2.268.800	2.167.400	214.400	-101.400	110,98	95,53	16.175

20 ključev - nenehno napredovanje

V HTZ Velenje IP so se letos spomladi lotili še enega velikega projekta - uvajanja sistema 20 ključev. Z njim želijo na vseh področjih dela v podjetju in z vključitvijo vseh zaposlenih izboljšati svoje delo in lažje dosegati strateške cilje.

V HTZ IP so se s projektom Uvajanje metode 20 ključev prijavili na razpis Ministrstva za gospodarstvo za spodbujanje uvajanja in nadgrajevanja celovitih sistemov stalnih izboljšav. Na razpisu so bili izbrani in ministrstvo projekt sofinancira v višini 7,25 milijona SIT. V marcu so s podjetjem Deloitte&Touche sklenili pogodbo za izvajanje usposabljanja zaposlenih v HTZ Velenje IP.

Po uvodnih sestankih so v juniju začeli z delavnicami, na katerih so se vodje profitnih centrov, ključarji (strokovnjaki za posamezen ključ) in drugi vključeni v projekt seznanjali s sistemom 20 ključev, metodami, orodji ter že postavljali cilje in kazalce za posamezne organizacijske enote v okviru ključa 2 "Organizacija sistema, vodenje s cilji".

V juliju so pripravili osnutke ciljev in kazalcev prvega nivoja vodenja podjetja, dopolnili strateške cilje podjetja in postavili glavne aktivnosti za doseganje ciljev.

16. julija so izvedli prvo ocenjevanje podjetja, na katerem je v dveh skupinah sodelovalo skoraj 60 zaposlenih. Rezultat prvega ocenjevanja je radarski diagram, ki je v pomoč pri postavljanju nadaljnjih

aktivnosti in omogoča primerjavo s 60 podjetji v Sloveniji, ki prav tako uvajajo metodo 20 ključev.

Kot je povedal vodja projekta in tehnični direktor HTZ Velenje IP **Stanko Zagoršek**, univ. dipl. inž. strojništva, je bistvo metode 20 ključev v tem, da je to praktični program za uvajanje stalnih izboljšav v podjetju. "Danes so trendi v razvoju podjetij drugačni, kot so bili nekoč. Vzpenjanje k napredku ne poteka več prek visokih stopnic, temveč po manjših korakih, ki pa vodijo vedno le navzgor.

Pri sistemu 20 ključev je pomembno tudi to, da so vanj vključeni vsi zaposleni - od vodstva navzdol do zadnjega delavca. V tem je tudi bistvena razlika od sistemov kakovosti, saj gre pri sistemu 20 ključev za večjo vključenost zaposlenih, njihovo večjo zavzetost za doseganje nenehnih izboljšav pri njihovem delu in v celotnem podjetju.

Prednosti sistema 20 ključev so tudi v boljši komunikaciji v podjetju, v sodelovanju med sodelavci, službami in v nenehnem iskanju možnosti za izboljšave."

Stanko Zagoršek

Napredek je počasen, a stalen.

"Radarski diagram nastane na podlagi ocenjevanja stanja pri vsakem od ključev," pojasnjuje Zagoršek.

"Vprašanja so podrobna, odgovori pa dajo oceno med 20 in 100 točk, s tem pa je podjetje postavljeno v enega od 5 nivojev. V začetni fazi uvajanja metode 20 ključev so ocene med 30 in 35 točkami, torej med nivojem 1 in 2. To je povsem normalna ocena v večini podjetij. Nato podjetja rastejo proti boljšim ocenam in v Sloveniji do sedaj še nobeno podjetje ni prešlo ocene z 80 točkami oziroma nivoja 4.

Pričakujem, da bomo tudi v našem podjetju v začetku hitro napredovali do 50 točk oziroma do nivoja 2,5, potem pa se bo napredovanje nekoliko ustavilo. Zavedamo se tudi, da bo vmes nastopila kakšna kriza, da bo upadel zagon pri projektu, vendar bistveno je stalno napredovanje," je optimističen Zagoršek.

Med 20 ključi so štirje temeljni. To so ključi 1, 2, 3 in 20.

Zagoršek razlaga: "Ko smo sodelavce v delavnicah seznanili z vsebino in cilji prvega ključa, to je "Čiščenje in organiza-

Delačniki remonta pred pospravljanjem...

...in po njem.

cija", so bili zelo pripravljeni sodelovati. V njem so se spoznali, videli svojo priložnost, da izboljšajo organiziranost svojega delovnega okolja, pospravijo in počistijo delovna mesta.

Pomemben je tudi drugi ključ "Organizacija sistema in vodenje s cilji". V teoriji je ciljno vodenje alfa in omega vsakega podjetja. V HTZ Velenje IP smo v fazi definiranja ciljev. Na najvišjem nivoju smo določili pet kazalcev, ki podpirajo osnovne strateške cilje podjetja. Ti so: ostati najboljši partner Premogovniku Velenje, ustvarjati produktivna delovna mesta za delavce z omejitvami in poiskati čim več in čim kvalitetnejše (donosne) posle na zunanjem trgu ter biti pri njihovem izvajanju uspešen.

Od teh treh ciljev in njihovih kazalcev, ki jih ima vodstvo, se shema ciljev in kazalcev deli naprej na nižje nivoje, za srednji management, za skupine, vse do dna. Ocenjujemo, da bomo pri nas glede na veliko število produktov in storitev oziroma dejavnosti imeli okoli 50 skupin. Vse te morajo imeti konkretne cilje, katerih doseganje je treba meriti.

Tretji ključ obsega aktivnosti v delovnih skupinah oziroma timsko delo.

Pri vsakem ključu so podana orodja in metode, kako dejavnosti izvajati.

Nikoli dokončana zgodba

Uvajanje 20 ključev si sledi glede na potrebe podjetja, a tudi ko podjetje pride do zadnjega, dvajsetega, zgodba ni zaključena. Pri vseh ključih gre namreč za stalno izboljševanje, za proces, po katerem podjetje nenehno napreduje in v katerega so vključeni vsi zaposleni.

"Naš namen je, da v prihodnjem letu s pomočjo metode 20 ključev pridobimo certifikat kakovosti ISO 9001-2000, kasneje pa tudi certifikat ravnanja z okoljem ISO 14001 in certifikat varnosti in zdravja pri delu OHSAS 18001."

V juliju bodo v HTZ IP prekinili prvo fazo uvajanja sistema 20 ključev in jo nadaljevali po letnih dopustih z ekskurzijo v mariborsko invalidsko podjetje Bodočnost, kjer ta sistem uvajajo že dalj časa.

"Ta obisk nam bo služil tudi kot zagon je-senskega nadaljevanja dela pri projektu. Uvedli bomo informacijske table, tekmo-vanje med delovnimi skupinami za ne-nehne izboljšave ter se pomaknili k naslednjim ključem. Pred začetkom uva-janja novega ključa bo vedno izobraževanje, delavnica."

So vsi za?

"Časovna komponenta je pri uvajanju vsake nove naloge zelo pomembna," se zaveda Zagoršek in pojasni: "V zadnjem času smo v HTZ IP zagnali veliko novih projektov, v katere so vključeni isti sode-lavci.

Vendar sem prepričan, da je sistem 20 ključev projekt, ki resnično lahko izboljša delovanje podjetja in od katerega lahko imamo vsi zaposleni veliko.

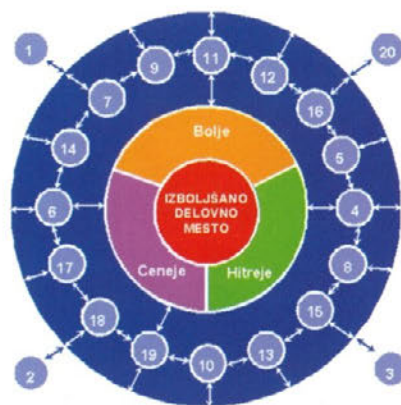
Seveda so tudi težave (imenujemo jih priložnosti), a veliko je bilo tudi sodelavcev, ki so se v tem projektu našli. Nekateri menijo, da znova uvajamo sestankovanje, a delavnica ni sestanek. To je ustvarjalno debatiranje o težavah, ki že nakaže rešitve. Rezultat vsake delavnice je plan aktivnosti z roki in nosilci.

Pomembno je motiviranje sodelavcev in prikazovanje vsebine vseh ključev, metod in orodij tako, da se v njih prepoznajo, da spoznajo, kaj lahko sami prispevajo k izboljšanju svojega dela, da prepoznajo cilje kot svoje.

Moj občutek je dober, čutiti je neko dinamiko v podjetju, po posameznih skupinah in profitnih centrih že nastajajo cilji, o uvajanju projekta se veliko govori, vidne so tudi že nekatere spremembe," je sklenil Zagoršek.

Diana Janežič

Informacije o uvajanju projekta 20 ključev v HTZ IP lahko preberete tudi na njihovih intranetnih straneh //Remonet/HTZ/20_kljucev/index.htm.

20 ključev

1. ključ: Čiščenje in organizacija
2. ključ: Organizacija sistema, vodenje s cilji
3. ključ: Aktivnosti v delovnih skupinah
4. ključ: Zmanjšanje medfaznih zalog
5. ključ: Zmanjšanje časov nastavitve
6. ključ: Vrednostna analiza delovnih postopkov
7. ključ: Proizvodnja brez nadzora
8. ključ: Povezava proizvodnih procesov
9. ključ: Vzdrževanje strojev in opreme
10. ključ: Organizacija delovnega časa
11. ključ: Sistem zagotavljanja kakovosti
12. ključ: Odnosi z dobavitelji
13. ključ: Odpravljanje vseh izgub
14. ključ: Spodbujanje zaposlenih k izboljšavam
15. ključ: Širjenje usposobljenosti zaposlenih
16. ključ: Planiranje proizvodnje
17. ključ: Nadzor učinkovitosti
18. ključ: Računalniška podpora poslovanju
19. ključ: Varčevanje z energijo in materiali
20. ključ: Obvladovanje vodilnih tehnologij

Naj nas ponese v rudarski stan, potem pa dalje v evropski klan!

Sobota, 28. junij, je bila praznični dan. Na stadionu ob jezeru se je odvijal 43. skok čez kožo. V rudarski stan smo sprejeli 45 novincev, in sicer 37 dijakov rudarske, rudarske tehnične, elektro in strojne usmeritve ter 8 diplomantov Višje šole za rudarstvo in geotehnologijo.

Čez kožo jih je uspešno, kot že 15 let doslej, spravil vodja ceremoniala **dr. Milan Medved**, ki je to funkcijo letos opravljal zadnjikrat. Prav tako zadnjikrat je po 18 letih vse niti priprav na skok čez kožo vodil **mag. Marjan Hudej**. Obema se je zahvalil direktor podjetja dr. Evgen Dervarič in jima v spomin podaril zlatnika svete Barbare.

Desetič zapovrstjo smo v rudarski stan sprejeli tudi častnega skakača. To je bil letos **mag. Anton Rop**, predsednik vlade Republike Slovenije, ki je v svojem geslu dejal: "Naša skupna bodočnost sta Slovenija in Evropa. To vam zagotavlja Töne Rop."

Sicer pa je povedal, da ta preizkušnja - skok čez kožo - zanj ni bila enostavna in med drugim dodal: "Rudarski poklic je eden najtežjih. Zato pri njegovem opravljanju še posebej veljajo vrednote solidarnost, vzajemnost in

Letošnji novinci - preden so zakorakali v paradi in skočili v rudarski stan.

Častni skakač mag. Töne Rop je od svojega rudarskega botra dr. Evgena Dervariča dobil v spomin kipec sv. Barbare.

Godbeniki so dajali rítem paradi, suvereno - kot vedno - pa jih je vodil mag. Ivan Marin. To je bil njegov 40. in zadnji "skok čez kožo".

Janez Maze na sodu ni govoril, temveč igral.

pomoč. To so velike vrednote, ki jih je treba ceniti tudi pri vstopanju Slovenije v EU. To namreč za Slovenijo ne bo uspešno, če ga kot takšnega ne bomo občutili vsi Slovenci."

Da ne bo enostavna pot v Evropo, je med drugim povedal slavnostni govornik, direktor podjetja **dr. Evgen Dervarič**. "Prihodnje leto bomo postali polnopravni člani Evropske unije. Liberalizacija trga z električno energijo je v državah, članicah Evropske unije, dejstvo, za kandidatke za članstvo pa velik izziv.

V premogovništvo in energetiko namreč prinaša nove elemente. To so predvsem presežki kapacitet, tuji partnerji, prosta izbira dobaviteljev in nezašitenost proizvajalcev.

"Poglejte vsi, sem knap ta pravi, pripravljen, da se takoj na šihu javi, elektrarna že pošteno stoka in se za premogom joka."

Občinstvo je napolnilo tribune in uživalo v domislicah vodje ceremonijal in letošnjih novincev.

Dr. Milan Medved in mag. Marjan Hudej sta se po dolgih letih poslovila od funkcij vodilnih mož prireditve.

"Na šahu delovni koledar ste spet spremenili, ker bi radi več premoga pridobili. Zato rešitev smo vam mi in za izkop se bati ni," trdijo najboljši dijaki letošnje generacije. Od leve: Janez Maze, Luka Gostečnik, Damjan Praznik, Zdravko Predovnik in Dražen Kuzmič.

Posledice vseh teh novih situacij pa so nižanje cen električne energije, zmanjševanje stroškov, večanje moči trgovine, koncentracija proizvodnje, prestrukturiranje podjetij in internacionalizacija.

To bodo novi elementi in novi izzivi za naše delovanje. Vemo, da se bodo okrepili pritiski na zniževanje cen, treba bo zmanjševati stroške, slediti bomo morali procesom prestrukturiranja."

Kljub velikim zahtevam, ki jih liberalizacija trga z električno energijo postavlja pred Premogovnik Velenje, pa direktor meni, da moč našega premogovnika ni samo v bogatih zalogah premoga, temveč predvsem v ljudeh, ki znajo, hočejo in zmorejo vstopati v

zahtevni odnos do narave in do ekonomije. "Ta moč ljudi se kaže tudi v teh mesecih, ko rudarji, kot že tolikokrat doslej, rešujemo slovensko energetska situacijo" je poudaril dr. Dervarič.

Letošnji novinci so na sodih razmišljali tudi o Evropi in zahtevnem delu pod zemljo, seveda pa so sebe in občinstvo kot vsako leto zabavali tudi z mislimi o dekletih, pijači, zabavi. Najdlje je zaneslo novince Janeza Mazeta, ki je na sodu namesto povedanega gesla na harmoniko zaigral Golico in navdušil občinstvo.

Novince so v svoje varstvo sprejeli letošnji botri Samo Žolger, mag. Bogdan Makovšek, Pavle Skornšek in Marjan Lampret. Pripeli so jim

značke in jim čestitali ob vstopu v rudarski stan. Tega bo kmalu lahko v živo začutilo pet najboljših dijakov, rudarjev in rudarskih tehnikov te generacije, ki jim bomo omogočili takojšnjo zaposlitev v Premogovniku Velenje. To so: Janez Maze, Luka Gostečnik, Damjan Praznik, Zdravko Predovnik in Dražen Kuzmič.

Gledalci, med njimi je bilo tudi okoli 400 uniformiranih rudarjev, ki so na stadion prišli v paradi s Titovega trga, so prav gotovo uživali tudi v letošnjem skoku čez kožo, večina pa se je po svečanosti preselila na rudarski piknik in mnogi so pri pijači, jedači, pogovoru in plesu vztrajali tudi pozno v noč, ko je začelo deževati.

Diana Janežič

Delo rok, praznik za dušo

Prav gotovo ni več veliko podjetij, kjer bi zaposlene za dolgoletno zvestobo in pripadnost kolektivu nagradili. V Premogovniku Velenje to tradicijo negujemo in tudi letos smo to storili na dan praznovanja dneva rudarjev.

Slovesnost se je v soboto, 28. junija, začela že na Titovem trgu, ko so Koldniki jubilkam in jubilentom za 20 let dela v podjetju ter jubilentom jamske reševalne čete pripeli rdeče nageljne. Da se ve, kdo praznuje! Za vedro razpoloženje je zaigral Pihalni orkester Premogovnika Velenje.

V domu kulture pa so k svečanosti najprej pridale svoj glasbeni del članice tria flaut Glasbene šole Fran Korun Koželjski Mojca Ušen, mentorica, ter Neva Beriša, dijakinja 2. letnika, in Azra Rogo, učenka 5. razreda, nato pa še slavnostni govornik, direktor Premogovnika Velenje **dr. Evgen Dervarič**.

"Ko ste pred dvajsetimi leti prihajali na delo v Premogovnik, ste imeli pred seboj različne cilje," je dejal uvodoma in nadaljeval: "Prav vsi pa ste gotovo želeli delati in z delom zaslužiti za dostojno življenje vas in vaših družin. Prepričan sem, da ste na poti do tega cilja spletli tudi veliko prijateljskih vezi. Da ste pomagali razvijati tovarništvo, sodelovanje, ki je pomembno v vsakem poklicu, v rudarskem pa še posebej. Da ste zaradi tega raje prihajali na delo in da vas je to bogatilo. Pri doseganju tega cilja pa ste sooblikovali podobo in razvoj pre-

Rdeči nageljni na prsih za praznik

mogovnika in njegovih hčerinskih družb.

V Premogovniku si prizadevamo, da bi bili človeku prijazno podjetje, v katerem imajo delavci možnosti za ustvarjalno delo in razvoj. Naša velika in nenehna skrb je namenjena varnosti in humanosti dela, pa tudi izobraževanju in usposabljanju. Podpiramo tudi vrsto dejavnosti, kulturnih in športnih, v katere se lahko zaposleni aktivno ali pa kot ljubitelji, gledalci, navijači, spremljevalci, vključujete v prostem času.

Cenimo pripadnost zaposlenih podjetju. Vi ste pripadnost izkazali tudi z dvajsetletno zvestobo Premo-

govniku ali njegovim hčerinskim družbam.

Danes praznujete jubileje tudi jamski reševalci. Izjemno odgovorno in pomembno poslanstvo opravljate. Biti nenehno na razpolago za klic na pomoč, za nesebično in neustrašno posredovanje v izrednih razmerah, to zahteva veliko mero pripadnosti, izjemno disciplino, stalne treninge, ohranjanje visoke fizične kondicije in predvsem veliko srce.

V vodstvu podjetja se zavedamo odgovornosti za uspešno delovanje in za razvoj podjetja. Prizadevamo si doseči takšno stroškovno ceno premoga, s katero bomo konkurenčni uvoženim

premogom na eni strani in ki nam bo na drugi strani omogočala uspešno poslovanje in razvoj. Lotevamo se tudi zahtevnih procesov prestrukturiranja hčerinskih družb, da bi tudi te imele prihodnost. Verjamemo v njihove načrte, ki so pripravljeni za prihodnje petletno obdobje. Pričakujem, da boste v teh procesih aktivno in odgovorno sodelovali tudi vi. Da boste k delu in razvoju podjetja še naprej prispevali tisto najboljše, kar je v vaših močeh," je med drugim dejal direktor.

Sledila je podelitev nagrad in priznanj najprej sodelavkam in sodelavcem za 20 let dela. Bilo jih je 242, in sicer 189 iz Premogovnika Velenje, 44 iz HTZ IP, 4 iz PLP in 5 iz GOST-a. Za tem so zlate, srebrne in bronaste plakete za 15, 10 oziroma 5 let prejeli jamski reševalci.

Za 15 let aktivnega dela v jamski reševalni četi sta zlato plaketo dobila dr. Evgen Dervarič in mag. Bogdan Makovšek, za 10 let so srebrno plaketo dobili Darko Blazinšek, Dušan Čizmek, Miran Dobravec, Aleksander Grudnik, Aleksander Podpečan, Boris Potrč, Bojan Slatinjek in Miran Šmarčan, za 5 let pa je bronasto plaketo prejel Bojan Jevšnik.

Spominski zlatnik Barbara v zahvalo za tovariško reševanje sodelavcev v rudarski nesreči je Adolfu Drofeniku (v sredini) in Matjažu Podvratniku (desno) podelil dr. Evgen Dervarič.

Sledilo pa je še posebno slovesno dejanje. S soglasjem sveta delavcev, izvršilnega odbora sindikata in predsedstva SPESS je namreč uprava Premogovnika Velenje podelila spominski zlatnik Barbara in denarno nagrado rudarjema **Matjažu Podvratniku**, KV rudarju, rudarju na odkopu, in **Adolfu Drofeniku**, rudarskemu delavcu na odkopu, ki sta se po mnenju

sodelavcev na odkopu -90C ob tragičnem dogodku februarja letos v jami Preloge izkazala s tovariškim in prisebnim ravnanjem pri reševanju sodelavcev. Hkrati sta bila oba sodelavca predlagana Uradu predsednika Republike Slovenije za podelitev državnega odlikovanja medalja za hrabrost.

Diana Janežič

"Vsak človek, ki gre skozi prostor..."

tam nekaj pusti in vzame nekaj s seboj. Vi ste v skoraj tridesetih letih svoje bogastvo – znanje, prizadevnost, ustvarjalnost, izkušnje, življenjsko moč – delili z nami in veliko dragocene pustili pri svojem delu. Čestitam vam, ker ste uspeli dočakati zelo pomemben dogodek – upokojitvev."

Tako je udeležence na srečanju upokojenih delavcev Premogovnika Velenje po lanskem 3. juliju v petek, 20. junija, zvečer v restavraciji Jezero pozdravil direktor Premogovnika **dr. Evgen Dervarič**.

Dela imajo za seboj približno tri desetletja, pred seboj pa mirnejše obdobje svojega življenja, v katerem se bodo zaposlili z drugačnimi opravki, našli nova veselja in prav gotovo imeli več časa zase, za svojo družino, prijatelje. In upanje? Usmerjeno je k zdravju, zadovoljstvu, sreči.

O vsem tem in še marsičem je bilo govora na srečanju 180 upokojenih delavcev in delavk našega podjetja.

Zbrali so se, da bi se tudi uradno poslovili od podjetja, njegovega vodstva, sodelavcev, prejeli čestitke, spominsko priznanje, rudarsko svetilko in

se skupaj s svojimi življenjskimi sopotniki tudi poveselili.

Priznanja in darila sta upokojenim delavcem podelila direktor podjetja

V tretjem življenjskem obdobju se imejte lepo in traja naj dolgo!

dr. Evgen Dervarič in tehnični direktor mag. Marjan Kolenc. Vsakemu posebej sta se zahvalila za vsa leta dela in vsakemu zaželela še veliko zdravih in zadovoljnih let v poklju.

Direktor jih je nagovoril takole!

“V sredini sedemdesetih let, ko ste se zaposlovali, smo imeli 4 milijone ton letnega odkopa premoga, leta 1976 že 4 milijone 400.000 ton, in potrebe po premogu so bile tako velike, da lahko ta leta označimo kot leta prave energetske lakote.

V TE Šoštanj smo leta 1976 prodali 3 milijone 60.000 ton premoga, vse drugo pa drugim kupcem, med njimi 230.000 ton Vidmu Krško, 300.000 ton Toplarni Ljubljana in kar 700.000 ton manjšim odjemalcem ter v trgovine za široko potrošnjo. Sedaj pa imamo samo enega kupca. Takrat smo delali od 282 do 300 delovnih dni v letu, sedaj pa le 247 dni.

Zaposlili ste se torej v času, ko je bila potreba družbe po premogu velika, ko smo delali nadure, ko razmere v jami niso bile ravno dobre, ko so bile proge stisnjene in je bilo delo ročno. Takrat smo vsako leto zaposlili veliko novih delavcev in veliko jih je letno tudi odšlo iz našega premogovnika, saj vsi tako težkega dela niti niso zmogli.

Ne želimo si več tako težkih časov in zadovoljni smo, da so sedaj delovne in varnostne razmere bistveno boljše in nesreč pri delu je veliko manj. Časi so drugi, razmere so spremenjene, družba pa naš premog še vedno potrebuje.

Vizija razvoja našega premogovnika je vezana na termoelektrične objekte v TEŠ, saj je TEŠ edini kupec velenjskega premoga. Proizvodnja premoga pa je z osnutkom Nacionalnega energetskega programa do leta 2010 predvidena v višini 3,8 milijona ton na

leto, do leta 2015 3,7 milijona ton na leto ter 3 milijone ton na leto po letu 2015.

Lignit je edini pomembnejši energetski vir v Sloveniji, cenovno konkurenčnost velenjskega premoga pa bo treba opredeliti s pravim razmerjem med narodnogospodarskim interesom in svetovno ceno premoga ter ceno velenjskega premoga postopno zniževati.

Na osnovi teh izhodišč smo si v Premogovniku Velenje postavili štiri strateške cilje, in sicer racionalizacijo procesa pridobivanja premoga, zagotavljanje varnosti in humanosti pri izvajanju delovnega procesa, reševanje okoljskih problemov ter intenzivno prestrukturiranje hčerinskih podjetij in strokovnih služb in ustanavljanje novih podjetij. Zato, da ohranimo delo za sedanje in prihodnje rodove.

V času vašega dela v premogovniku se je podoba Šaleške doline zelo spremenila in vsak med vami je po svoje prispeval k uspešnosti sanacije, ureje-

nosti doline in našega rudarskega mesta.

Z odhodom v pokoj stopate na novo pot, stopajte po njej zdravi in srečni. V Premogovnik se vračajte s prijetnimi spomini. Oglasite se, da nam boste povedali, kako živite, in da boste videli, kako živimo mi.

Hvala vam za vse, kar ste v vaši delovni dobi naredili za premogovnik. V tretjem življenjskem obdobju se imejte lepo in traja naj dolgo. Vračajte se v naše podjetje, pridružite se nam pri praznovanju rudarskega praznika. Najboljši je takšen konec, ki se ne konča. Zato pridite v parado, na skok čez kožo, rudarski piknik – letos in vsa prihodnja leta."

Srečanje se res ni kmalu končalo, ampak nadaljevalo za obloženimi mizami, ob obujanju spominov, z dogovori za ponovna snidenja – prvo res že čez nekaj dni na praznovanju rudarskega praznika in skoku čez kožo – pa tudi na plesišču in s pesmijo.

Dragica Marinšek

S.R.E.Č.N.O.com

Tako je naslovil svoje likovno delo Marko Butina in zanj po izboru žirije prejel Grand prix Premogovnika Velenje za leto 2003 na 24. likovnem srečanju ex-tempore.

112 avtorjev je v tednu dni žigosalo 217 likovnih podlag, za razstavo pa je 92 avtorjev oddalo 110 likovnih del v različnih tehnikah. Žirija v sestavi Milena Koren Božiček in Marlen Premšak, umetnostni zgodovinki in likovni kritičarki, ter Rado Jerič, aka-

demski slikar, je za razstavo, ki bo na ogled do 12. septembra v Črni garde-robi Muzeja premogovništva Slovenije, izbrala 64 likovnih del 61 avtorjev.

“V Premogovniku Velenje smo ponosni, da smo med prireditvami, posvečenimi praznovanju rudarskega praznika, uspeli postaviti prireditve, ki je prerasla v množično ustvarjanje likovnih umetnikov na temo naše dejavnosti. Tema letošnjega ex-tempora Premogovnik Velenje in Šaleška

dolina, vam je, spoštovani umetniki, pustila dovolj prostora za polet vaših misli.

Ustvarili ste svoj pogled na nas in pred nas postavili svojevrstno ogledalo. In nam ni vseeno, kako se v tem ogledalu vidimo. Prepoznamo se, prepoznamo naša dejanja. Ustvarili ste podobe časa in dejanj. Te podobe so del tega, kar ljudje v vstopanju v najrazličnejše odnose puščamo za

Nastop Ljobe Jenče, raziskovalke ljudskega spomina, je bil nekaj posebnega.

seboj. Del tega, kar si jemljemo, spreminjamo, preoblikujemo in vračamo. Te podobe so mostovi med resničnim in domišljajskim svetom, so jezik umetnosti in vsakemu od nas je dovoljeno, da ga razume po svoje. Ta jezik ne prenese zaprtosti v okvirje in v dogme. Ta jezik bogati in povezuje," je udeležence odprtja razstave v soboto, 14. junija, nagovorila Božena Steiner, vodja Razvoja kadrov, v imenu letošnjega odbora za praznovanje dneva rudarjev. Drug vidik umetnosti, tudi v jeziku, ki bogati in

Postavitev razstave je že zaradi prostora - črne garderobe - nekaj posebnega, ustvarjena likovna dela pa vsako po svoje najdejo svoje občudovalce in kritike.

povezuje, je podala Ljoba Jenče, raziskovalka ljudskega spomina, ki je poslušalce s pesmijo, glasbo zvončkov in piščali vrnila desetletja nazaj, h kulturi naših prednikov, k ljudskim pesmim v starem jeziku. Organizator je pripravil 13 nagrad. Častne diplome so dobili: Denis Senegačnik za najboljše likovno delo avtorja iz Šaleške doline, Martina Giuliani, Matej Čepin, Mojca Semprimožnik in Branko Marko Rupnik. Trgovina ART iz Ljubljane je odkupila delo "Kri, znoj in solze" Zorana Ogrinca,

sindikat Premogovnika Velenje delo Darije Cvikel "Skupaj v jami starega jaška", SPES delo Dana Hrovata "Rudarjevo tihožitje", Premogovnik Velenje pa dela Silvestra Plotajsa Sicoe "Podzemlje", Milana Todiča "Stari jašek" in Ingeborg Bolič "Muzej premogovništva". Veliko odkupno nagrado Premogovnika Velenje po izboru žirije je dobil Luka Popič za delo "Premogovnik" in letošnji grand prix, kot že omenjeno, Marko Butina.

Diana Janežič

Za prijatelje, za rudarje, za srečo!

Člani Rudarskega okteta se ne izneverijo svoji tradiciji. Čeprav v programu prireditev ob dnevu rudarjev nimajo več koncerta Okteti rudarjem, pa so oktetovci vseeno odločeni vsako leto čestitati rudarjem na svoj način, s pesmijo.

"Rudarjem za srečo" so naslovili svoj letošnji koncert. Zapeli so 14. junija v atriju Velenjskega gradu, ki je bil temu dogodku v topli poletni noči odlična kulisa in akustična "dvorana". Oktetovci so na svoj koncert povabili moški pevski zbor iz Rottenbacha, z Bavarske v Nemčiji.

V osrednjem delu koncerta so pevci zapeli slovenske in nemške narodne pesmi in poslušalci so lahko ugotovili, da imamo nekaj pesmi v obeh jezikih, kot na primer Nocoj pa, oh, nocoj in Tam gori za hramom en trsek stoji.

Rudarski oktet je tudi letos ob dnevu rudarjev pripravil koncert in z njim čestital rudarjem ob prazniku.

Pevci iz Rottenbacha prepevajo že 40 let.

Nemške pevce so oktetočci bolje spoznali februarja letos, ko so bili tri dni njihovi gostje v Nemčiji. Pevci iz Rottenbacha prepevajo že 40 let, veliko nastopajo, imajo tradicionalni

koncert spomladi in ob božiču, oktobra pa bodo peli tudi v St. Peterburgu. Pred šestimi leti so že bili v Velenju kot gostje pevskega zbora Kajuh.

Na tokratni koncert, posvečen dnevu rudarjev, je iz Nemčije prišlo 11 pevcev, sicer jih zbor šteje 26. Zbor vodi Peter Kurzemann. Med člani zbora je tudi Velenjčan Oto Vidic, ki že 42 let dela v Nemčiji. Na koncertu je poskrbel tudi za komunikacijo v slovenščini med nastopajočimi in poslušalci.

V imenu zbora se je zahvalil za povabilo, v spomin na to srečanje pa so gostje pevskega kolegom iz Rudarskega okteta podarili hleb tipičnega bavarskega sira in vrč za pivo. Oktetočci so gostom podarili Monografijo Velenja in kipec rudarja.

Nekaj v spomin pa je dobilo tudi blizu 80 poslušalcev - prijeten večer, nežno in radoživno petje moških grl, šopek misli o sreči, ki jih je skozi koncert delila povezovalka Aca Poles, in sporočilo koncerta: "Za prijatelje, za rudarje, za srečo! Naj živi prijateljstvo!"

Diana Janežič

Dediščina rudarskih krajev

Harmonikarji redno sodelujejo na Festivalih dveh kultur; tokrat so zaigrali na domačem terenu.

Samo malo smo se ustavili, sedli, prisluhnili in kar naenkrat pozabili, da imamo še kup opravkov, da se nam mudi, da je zunaj vroče...

Bilo je v petek, 20. junija, popoldne. V črni garderobi Muzeja premogovništva Slovenije so nam pevci in pevke, plesalci in plesalke, harmonikarji predstavili kulturno in tehnično

dediščino rudarskih krajev ob meji na slovenski in avstrijski strani. Gre za mobilno razstavo z naslovom Festivali dveh kultur, ki je nastala v okviru čezmejnega sodelovanja programa Phare.

Takole je bilo! Lani se je MO Velenje prijavila na razpis Ministrstva za gospodarstvo Agencije za regionalni

razvoj za sredstva Phare s projektom Festivali dveh kultur. Vodja projekta je Franci Lenart, strokovni vodja in koordinator aktivnosti Peter Pušnik in finančni vodja Kristina Zupanc, vsi iz Premogovnika Velenja.

S projektom so začeli v septembru, z njim želijo predstaviti bogato kulturno in tehnično dediščino treh rudarskih krajev v iz avstrijske Koroške Bad Bleiberga, Hüttenberga, Bad Eisenkappla – Železne Kaple ter Mežice in Velenja iz Slovenije. Vsi ti kraji imajo tradicionalne prireditve, ki so povezane z rudarstvom, in prav na teh prireditvah se letos od junija do septembra predstavljajo partnerski kraji.

Nastopajo kulturne skupine, v okviru projekta pa so partnerji izdelali mobilno razstavo, s pomočjo katere želijo predstaviti posamezni kraj, svojo tradicionalno prireditev in muzeje, ki ohranjajo spomin na tradicijo posameznega kraja. Obiskovalcem prireditev sta za več informacij na voljo tudi multimedijška zgoščenka in brošura, v kratkem pa bodo izdelane tudi spletne strani.

Projekt je okrepil čezmejno sodelovanje na področju turistične in kulturne ponudbe, kar je še posebno pomembno pred skorajšnjim vstopom

Festivali dveh kultur so namenjeni medsebojnemu spoznavanju ljudi in običajev slovanske in germanske kulture.

Slovenije v Evropsko Unijo, kot je poudaril tudi govornik ob postavitvi razstave Zvone Es, direktor za razvojno področje Premogovnika Velenje.

Dragica Marinšek

Harmonikarji tudi sekali

V nedeljo, 15. junija, se je eno dejanje Festivalov dveh kultur odvijalo v Hüttenbergu v Avstriji.

V rudarskih igrah so sodelovali kraji Velenje, Mežica, Hüttenberg in Banska Bistrica s Slovaške. Štiričlanske ekipe so tekmovali v nalaganju izkopanine v hunt, vrtanju vrtine in izdelovanju pina.

Suvereno so zmagali Velenjčani, člani Harmonikarskega orkestra Premogovnika Velenje, ki so z igranjem na frajtonarice v sklopu družabnega dela srečanja poskrbeli tudi za vedro razpoloženje med sodelujočimi ekipami in gledalci.

Diana Janežič

**Harmonikarji so zabavali občinstvo, a bili odlični tudi v nalaganju hunta...
... vrtanju vrtine...
... in pri izdelovanju pina.**

Boris Lesjak, Peter Postružin, Rado Berlak in Aleš Majhen (od leve) so si s hitrim in natančnim delom prislužili medalje.

Velenjčani imamo radi atletiko

Vsaj ob dveh dogodkih je velenjski stadion ob jezeru zanesljivo poln: ob skoku čez kožo in ob atletskih prireditvah. Ljubitelji atletike so imeli 21. in 22. junija priložnost spremljati največjo atletsko prireditev na stadionu doslej - Evropski pokal 1. liga, B skupina.

Najboljše atletske reprezentance tekmujejo v super ligi, 1. liga pa je razdeljena v A in B skupino. Omenjeni konec tedna je A skupina tekmovala na Finskem, B skupina pa v Velenju. Zmaga posameznika prinese reprezentanci 8 točk, v skupni razvrstitvi pa ob koncu prva ekipa napreduje v super ligo, zadnji dve pa se za prihodnjo sezono preselita v 2. ligo.

Pri nas je tekmovalo osem moških in ženskih reprezentanc, in sicer atleti in atletinje iz Bolgarije, Češke republike, Portugalske, Slovaške republike, Nizozemske, Ukrajine in Slovenije ter atleti Izraela in atletinje Srbije in Črne gore..

Organizatorja prireditve sta bila Atletska zveza Slovenije in Atletski klub Velenje, ki se je znova izkazal z odlično organizacijo, za kar je po tekmovalcu prejemal čestitke gledalcev, tekmovalcev ter funkcionarjev evropske in svetovne atletske zveze.

Predsednik častnega organizacijskega odbora je bil direktor Premogovnika Velenje dr. Evgen Dervarič, saj je prireditev spadala v sklop praznovanja letošnjega dneva rudarjev, tekmovalcu pa je odprl minister za šolstvo, znanost in šport dr. Slavko Gaber.

Okoli 5.000 gledalcev je v dveh dneh videlo odlične atletske nastope posameznih reprezentanc, v slovenski pa so blesteli domači matadorji: Jolanda Čeplak, evropska dvoranska prvakinja in evropska rekorderka v teku na 800 metrov, ki je suvereno zmagala, Boštjan Buč, ki v teku na 3.000 metrov z zaprekami dosega vse boljše rezultate in je pred domačim občinstvom poskrbel za evforično navdušenje, ter Sergej Šalamon, ki je prvi dan v teku na 400 m z ovirami pritekel Sloveniji pomembne točke s petim mestom, drugi dan pa z borbenim tekom nastopil v štafeti 4x400 m.

Prvi dan so Slovenski atleti in atletinje začeli z odličnimi nastopi in bili nekaj časa na 2. oziroma 3. mestu, nato pa so ga z napačno predajo polomile tekačice štafete, popolnoma je s tremi prestopi (znova) razočaral

Boštjan Buč

Zmagovalna ekipa Nizozemske

Jolanda Čeplak

Gregor Cankar. Drugi dan so slovenske atletinje začele z zmago Sonje Roman na 1.500 m, zmagal je tudi Boštjan Buč. Skupni seštevek točk ženskega dela slovenske reprezentance je bil 86 in je zadostoval za 6. mesto, atleti pa so bili z 82 točkami peti. Slovenija je ostala v 1. ligi.

Tekmovanje je bilo skozi prizmo doseženih rezultatov odlično, saj je bilo postavljenih kar 26 novih rekordov stadiona, tekmovalci pa so postavili več kot 40 novih osebnih rekordov.

Pri moških je bila borba za prvo mesto in torej prestop v super ligo do konca neodločena in prav zadnja disciplina, moška štafeta, je prinesla odločilnih 8 točk Nizozemski, ki je ubežala Ukrajini in zmagala. Iz lige sta izpadla Izrael in Slovaška.

V ženski konkurenci je bila borba za vrh odločena kmalu, saj Ukrajinke

Marlen Otley

niso imele prave konkurence in so kar za 21 točk ubežale Češki republiki na drugem mestu.

Izpadli sta reprezentanci Slovaške republike in Srbije in Črne gore.

Diana Janežič, foto Miran Beškovič

Rudarska svetilka ostala doma

Velenjčani očitno radi spremljamo športe pod žarometi. Tako kot je napolnilo mestni stadion atletskega tekmovanja, je bil poln obiskovalcev tudi dva tedna kasneje smučarsko-skakalni center pod Velenjskim gradom.

V njem sta se 4. in 5. julija v okviru Revije skokov 2003 odvijali dve tradicionalni smučarsko-skakalni tekmi na plastični skakalnici - 17. nočna tekma za rudarsko svetilko, posvečena praznovanju dneva rudarjev, in 7. nočna tekma za pokal Gorenja.

Obe tekmi sta bili uvodni poletni tekmi za celinski pokal. V tem tekmovanju je Velenje od letos dalje v družbi znanih in uveljavljenih smučarsko-skakalnih središč, saj bodo skakalci v nadaljevanju nastopili še v Calgaryju, Park Cityju, Garmisch Partenkirchenu in Trondheimu.

Na letošnji Reviji skokov je nastopilo 68 skakalcev iz 16 držav, med njimi mnogi sloviti "zimski" skakalci, kot so Finci Nieminen, Hautameki in Kokkonen, Avstrijec Koch, Čeh Bachleda... Slovensko zastopstvo je bilo popolno, saj je manjkal le Robert Kranjec. Velenjske skakalce je zastopal Milan Živic.

Naši orli pa so dosegli tudi odlične rezultate. Rudarsko svetilko je odnesel **Jure Radelj**, ki mu velenjska skakalnica očitno leži, saj je bil lani na tovrstni tekmi drugi, leto prej pa je prav tako zmagal. Drugi je bil Rok Benkovič in tretji Primož Peterka. Na sobotni tekmi se je najbolje odrezal Finec **Akselij Kokkonen**, Jure Radelj je bil drugi in Damijan Fras tretji. Skupni zmagovalac Revije skokov je tako postal **Jure Radelj**.

In gledalci? V obeh dneh se jih je zbralo okoli 6.000; na petkovi tekmi za rudarsko svetilko nekoliko manj kot v soboto, kajti oblaki so grozili z dežjem, ki pa ga potem ni bilo.

Med gledalci je bilo tudi veliko znanih Slovencev, predvsem iz športnega sveta. Napovedan je bil tudi predsednik države dr. Janez Drnovšek, ki pa je svoj obisk v zadnjem trenutku odpovedal.

Pred tekmo za rudarsko svetilko sta občinstvo nagovorila generalni direktor holdinga Slovenske elektrarne mag. Drago Fabijan in direktor Premogovnika Velenje dr. Evgen Dervarič, sobotno tekmo pa je odprl član uprave Gorenja mag.

Franjo Bobinac. Gledalci so prav gotovo uživali v skokih, pa tudi v spremljevalnem programu, saj je bil SKK Velenje tudi letos odličen organizator. V odmorih med skoki so gledalce zabavali Vili Resnik, Jasmina Cafnik, plesna skupina Eve, Tone Fornezi Tof s svojo skupino in skupina Make up 2.

Seveda nista manjkala tudi oba tradicionalna dogodka večera - na tekmi za rudarsko svetilko spust mladih smučarjev po zatemnjeni skakalnici z rudarskimi svetilkami na čeladah, na koncu obeh tekem pa čudoviti ognjem.

Diana Janežič

Zdravstvena reforma

Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije je na spletni strani <http://www.sigov.si/mz/> objavilo Belo knjigo o zdravstveni reformi z analizo in načrti za prihodnost. Javna razprava poteka do 15. oktobra.

Vse komentarje, mnenja in pripombe lahko posredujete na elektronski naslov ministrstvo.zdravje@gov.si. Obsežno gradivo v pisni obliki je na voljo tudi v tajništvu sindikata Premogovnika Velenje, kjer bomo sprejemali komentarje, mnenja in pripombe k predlagani reformi zdravstva.

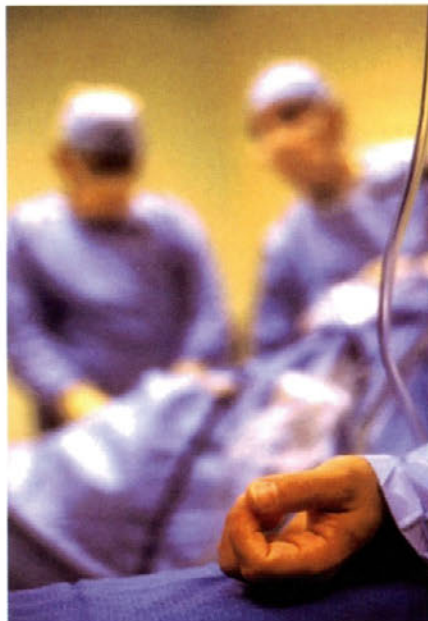
Iz obsežnega gradiva na 340 straneh sledi dvanajst učinkov predlaganih sprememb za državljane, objavljenih v povzetku omenjenega gradiva.

1. Povečana dostopnost do zdravstvenih storitev. Boljša izraba zbranih sredstev, njihovo boljše razporejanje med izvajalce po potrebah državljanov, določanje prioritete in povečana učinkovitost izvajalcev bodo prispevali k povečanju obsega zdravstvenih programov in s tem k povečani dostopnosti državljanov do zdravstvenih storitev.

2. Vzpostavitev popolne (univerzalne) dostopnosti in odprava neenake dostopnosti. Zakonodaja bo vsem državljanom zagotovila dostopnost do osnovnega svežnja zdravstvenih pravic brez doplačil ali privatnega zavarovanja. Neenaka dostopnost, ki jo danes doživlja med petdeset in sto tisoč ljudi, ki niso dopolnilno zavarovani, bo z odpravo doplačil za pravice iz obveznega zavarovanja odpravljena. Z upoštevanjem potreb prebivalcev bo odpravljena neenaka dostopnost do zdravstvenega varstva med posamezniki in med regijami.

3. Krajše čakalne dobe za zahtevne oblike zdravljenja. Čakalna doba se bo v primerih, kjer čakanje lahko bistveno poslabša prognozo bolnikov, skrajšala pod šest mesecev. V 4 letih se bodo skrajšale čakalne dobe za vse ostale operacije in druge načine zdravljenja, ki bodo uvrščeni na seznam pravic iz obveznega zavarovanja in za katere bo obstajala čvrsta indikacija, na manj kot 18 mesecev.

4. Zagotavljanje najdaljše dopustne čakalne dobe. Za operacije in druge obravnave, pri katerih čakanje lahko ogrozi življenje bolnika (rak, bolezni

srca in žilja) bo zdravstveni sistem jamčil najdaljšo dopustno čakalno dobo, ki bo temeljila na ustrezni zmogljivosti sistema, da zagotovi obravnavo v predvidenem času, in na nujnosti primera.

5. Krajši diagnostični postopek. V dveh letih se bo čakanje na prvi specialistični pregled skrajšalo na manj kot en mesec. Skrajšalo se bo trajanje diagnostičnega procesa od prvega obiska zdravnika do končne diagnoze.

6. Povečanje obsega zdravljenja in nege na domu. Povečanje obsega zdravljenja in nege na domu, ki je vezano na sprejem ustreznega zakona, bo izenačilo državljane, ki ostajajo doma, s tistimi, ki živijo v domovih starejših občanov. Zdravljenje in nega na domu bo bolniku kljub boleznim zagotavljala čim daljše življenje na lastnem domu in boljšo kakovost življenja. Negovalci, vključno z družinskimi člani, bodo dobili ustrezno podporo pri negi bolnika na domu.

7. Kakovostnejše zdravstvene storitve. Spremenjeni način financiranja izvajalcev bo vzpodbujal kakovost zdravstvenih storitev. Z razvojem sistema celovite kakovosti se bo bolj

upoštevalo mnenje bolnikov pri odločitvah o zdravstveni obravnavi. Državljeni si bodo izbirali zdravstveni zavod na podlagi dokazov o kakovosti storitev in dobri praksi. Konkurenca med izvajalci bo vodila k večji diferenciaciji ponudbe in k večji zadovoljitvi posameznikovih potreb.

8. Večja pravičnost pri zbiranju sredstev. Z ukinitvijo doplačil za pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja se bo povečala solidarnost pri zbiranju sredstev za zdravstveno varstvo. Državljanom iz spodnjih dveh tretjin prihodkovnih razredov se bodo zmanjšali stroški za zdravstveno varstvo.

9. Bolj učinkovito zagotavljanje zdravstvenega varstva. Z razporejanjem sredstev med izvajalce, ki bo temeljilo na potrebah državljanov, se bo izboljšala in izenačila dostopnost državljanov do zdravnikov v osnovnem zdravstvu. Državljeni bodo imeli na razpolago večji obseg preventivnih programov. Obravnava kroničnih bolnikov bo neprekinjena in timska od primarnega do terciarnega zdravstvenega varstva.

10. Elektronski zdravstveni karton. Z uvedbo elektronskega zdravstvenega kartona se bo povečala varnost podatkov bolnikov, hkrati pa bodo njihovi podatki pooblaščenim zdravstvenim delavcem v nujnih primerih hitro dostopni.

11. Večja soudeležba bolnikov. Seznanjanje bolnikov s standardno vsebino obravnave in pričakovanimi izidi zdravljenja, s pričakovano čakalno dobo, z vpogledom v čakalne seznime in z kakovostjo zdravljenja posameznih izvajalcev bo okrepilo aktivno vlogo državljana v stiku z zdravstvenim sistemom.

12. Pravice bolnikov. Z zakonom bo opredeljena vsebina pravic bolnikov in omogočeni brezplačni pritožbeni postopki. Uveljavljen bo inštitut zastopnika pravic bolnikov.

Imamo urejeno okolje?

Odgovor na to vprašanje bomo dobili jeseni, ko bodo pri Savinjsko-šaleški območni zbornici Velenje znova podeljevali diplome za najbolj urejena delovna okolja podjetij.

Komisija je že med ogledom hvalila urejenost delovnega okolja.

V petek, 11. julija, je naše podjetje obiskala tričlanska komisija za ocenjevanje pri tej zbornici. Popeljali smo jih po podjetju, po njegovih dvoriščih, skozi prezivnico, lamparno in po upravni zgradbi.

Komisija sicer ocenjuje kar devet parametrov, od oznak, kako priti do podjetja, zunanji izgled proizvodnih in drugih objektov, urejenosti fasad in funkcionalnih površin, urejenosti, snaznosti in prijaznosti delovnega okolja za zaposlene, urejenosti in prijaznosti okolja za poslovne partnerje, do urejenih odlagališč za odpadke, splošnega odnosa do okolja in hortikulture urejenosti okolice, vsak ocenjevalec pa na koncu pripiše tudi svoj celostni vtis.

Premogovnik Velenje se je do sedaj na teh ocenjevanjih vedno dobro odrezal in če smo subjektivni, imamo res lepo urejeno delovno okolje. Posebej če upoštevamo, da smo podjetje v premogovništvu, v dejavnosti, ki velja za umazano.

Zasluge za urejeno delovno okolje imajo v prvi vrsti tisti, ki zanj skrbijo

po službenih nalogah - vrtnarji, vzdrževalci, čistilci in še kdo - pa tudi vsak od nas, ki pospravi za seboj in ne smeti naokoli. V urejenem delovnem okolju je tudi delati bolj prijetno, kajne!

Diana Janežič

Smo odprli dnevni kop? No, globoko pod asfaltno prevleko je počili glavna vodovodna cev.

Priznanja kar 452 krvodajalcem

V OO RK Premogovnika Velenje so v prvem polletju opravili veliko delo - na 452 naslovov svojih članov, krvodajalcev so poslali priznanja za darovano kri.

Mnogi krvodajalci so tudi letos čakali na vabilo za redno letno srečanje s podelitvijo priznanj. Pa je namesto vabila po pošti prišlo kar priznanje. Za tak način so se v OO RK odločili po dolgem in tehtnem razmisleku in zaradi več vzrokov.

Kot je povedala predsednica OO RK Damjana Kričej, bi morali organizirati srečanje za res veliko število krvodajalcev, kot že zapisano 452, kar bi pomenilo precejšnje stroške, pa še ustreznih lokacij ni na pretek. Na drugi strani pa v OO RK ugotavljajo, da se tovrstnih podelitev udeleži zelo malo članov in je torej večina organizacijskega dela in stroškov vrženih proč, še več, že nekaj let se v njihovem arhivu nabirajo priznanja, ki jih krvodajalci ne prevzamejo.

Letos so torej priznanja za med 25-krat in 65-krat darovano kri razdelili po pošti, da pa bi krvodajalci - tisti, ki to želijo - vendarle ne bili prikrajšani za družabno srečanje z enako mislečimi, je Območno združenje RK Velenje vse povabilo na tradicionalno srečanje krvodajalcev v Ravne pri Šoštanju. Srečanje je bilo 7. junija in v njegovi organizaciji je bil izdaten prispevek tudi naše organizacije RK.

Na omenjenem srečanju so podelili priznanja najbolj prizadevnim krvodajalcem. Iz Premogovnika Velenje so priznanja za največkrat darovano kri prejeli: za 95-krat darovano kri **Anton Petelinšek**, za 85-krat darovano kri **Ivan Rošar**, za 80-krat darovano kri **Milan Ernecl**, za 75-krat darovano kri **Franc Ciglar** in **Zdravko Podkoritnik** ter za 70-krat darovano kri **Jože Satler**, **Leopold Tovornik** in **Anton Tovrljan**.

V OO RK sicer v skladu s pravili o delovanju in v skladu s svojimi možnostmi pomagajo pomoči potrebnim, jeseni pa znova načrtujejo ekskurzijo z darovanjem krvi za eno od slovenskih bolnišnic.

Pričakujejo, da se bodo vabljeni, to je krvodajalci, ki so kri dali več kot 45-krat, ekskurzije s humanim dejanjem udeležili.

Diana Janežič

Gospodarski problemi MO Velenje

Skupščina LO MO Velenje je na svojem tridnevnem zasedanju temeljito obravnavala vse aktualne probleme Velenja in okolice. Posebno pozornost je posvetila poročilom upravnikov gospodarskih podjetij o poslovanju v I. polletju 1953.

Ugotovili so, da se podjetja, ki obstojajo že dlje časa na splošno zadovoljivo razvijajo, skoraj pri vseh novo organiziranih podjetjih pa so morali konstatirati pomanjkanje potrebne opreme, zlati modernih strojev, na drugi strani pa so tudi težave, ker ne razpolagajo z ustreznimi delavnicami in poslovnimi prostori, ampak je nujno potrebno še marsikaj urediti in izboljšati.

Jasno pa je, da pri tem stremljenju posamezna podjetja ne smejo računati edino le na pomoč občine, temveč bi lahko njihovi delovni kolektivi v marsikaterem oziru samoiniciativno pristopili k izboljšanju delovnih pogojev in razvoju svojih podjetij, s čimer bi zagotovili kruh delavcem v podjetju. Med dobro uspevajoča podjetja je prištevati Mestna trgovska podjetja s poslovalnicami v Velenju, Stari vasi in na rudniku. Poslovalnico na rudniku so obnovili. Za bodočnost nameravajo posamezne poslovalnice urediti po strokah, posebej za manufakturno, špecerijo in galanterijo, s čimer bi se potrošnikom nudila tudi večja izbira in boljša postrežba.

Gostinstvo v Velenju je v razvoju. Restavracija pri kolodvoru, kavarna in gostilna "Central", gostilne pri "Zofki" in v Pesjem so si vse uredile svoje prostore in poslujejo zadovoljivo. Nujno pa bo treba urediti prenočišča. Menza v restavraciji nudi abonentom dobro hrano, kar pa gre zaenkrat še v izgubo.

Gostinsko podjetje "Rudar" se je osnovalo iz prejšnje DUR in je zaradi odpovedi prejšnjega upravnika razpisalo mesto novega upravnika, za kar je že več reflektantov. Urediti bo treba odnose z rudnikom, da bi se tudi to podjetje dvignilo na primerno višino. Restavrater restavracije pri kolodvoru se zanima tudi za otvoritev bifeja in točilnice v prejšnji Gradisovi restavraciji, kar se naj uredi z upravo rudnika. Mesarija je v letošnjem polletju montirala hladilnik in predelo-

valne stroje ter uredila električno črpanje vode. Pripravljajo prodajo mesa v tretji poslovalnici v Pesjem. Občina naj skuša dobiti kredit za gradnjo klavnice v Velenju. Mesarija je aktivna.

Za slaščičarno, ki se je združila z bivšo točilnico, so adaptirali dosedanje lokale, ki temu namenu popolnoma ustrezajo. Pri pekarni je sedaj glavni problem predstavitev parne peči iz Pragerskega, za katere nakup so najeli posojilo v znesku 700.000 din. Kvaliteta kruha se bo izboljšala.

Za brivnico je treba rešiti vprašanje boljšega lokala in opreme, ki v sedanjem stanju ne ustreza higienskimi predpisom. Ker sama teh stroškov pri nizkih cenah svojih uslug ne zmore, bo za te svrhe potrebna dotacija občine. Obrat krojaške in šiviljske delavnice životari. Podružnico v Pesjem so zaradi pomanjkanja dela ukinili in se je nekaj teh delavcev zaposlilo pri konfekciji. Kapaciteta dela bi se zelo dvignila, če bi se posrečilo dobiti podoben šivalni stroj, kakršnega je rudnik poklonil Domu onemoglih v Šaleku, kjer pa stoji neizrabljen.

Čevljarska delavnica zaposluje 12 delavcev in vrši največ popravila, medtem ko je dela za novo obutev manj zaradi konkurence v trgovinah z novimi čevlji. Inventarni predmeti, izvirajoči iz narodne imovine in odstopljeni od strani rudniške čevljarske delavnice, so bili previsoko zaračunani in bodo zaprosili za primerno znižanje.

Pečarstvo in lončarstvo ima delavnice, predelane iz starih svinjakov v zelo slabem stanju. Tudi način organizacije dela je zastarel (kot pred 100 leti), za predelavo gline manjkajo stroji, prav tako za pripravo glazur in drobilec. Tudi ni sušilnic za polizdelke. Proizvodnja bi se lahko povečala, način iste pa bi se moral modernizirati. Izdelovalnica gumiranega papirja obratuje v majhnem obsegu in ni

izgledov, da bi se to stanje znatno popravilo zlasti zaradi podražitve surovin. "Slikoplesku" primanjkuje prostorov in delovne sile, dela pa je dovolj in bo treba pokazati več iniciative, da pridobi naročila za pleskanje stanovanjskih prostorov v dokončanih stavbah in glede ureditve fasad na trgu v Velenju.

Problem mizarskega podjetja v Velenju je predvsem v pomanjkanju prostora za strojno delavnico, za katero so temelji že zabetonirani. Podjetju bodo odstopili material iz starega skednja pri Gollu, ki ga lahko koristno uporabi pri razširitvi svojih delavnic.

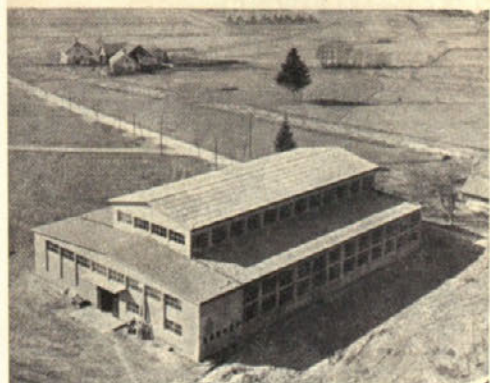
Mehanični delavnici primanjkuje zlasti orodja in strojev in prav je povedal tovariš upravnik na seji, da "brez alata ni zanata". Zato bi pa potrebovali investicijski kredit. Sedanji prostori so pretežni in je treba misliti na odpomoč z dodelitvijo prostorov nad sedanjo delavnico. Rudnik bodo naprosili, da odstopi mehanični delavnici proti odškodnini star vrtni stroj, ki ji je nujno potreben.

Avtoprevoznništvo se je bavilo predvsem s prevozi zlasti za gostinska podjetja in z donosnim pridobivanje boksita v Vranji vasi, ki ga odpremlja železarnam v Jesenicah, v Ravnah na Koroškem in Tvornici dušika v Rušah, namerava pa se celo povezati s prevzemniki v Zahodni Nemčiji. Podjetje je že v I. polletju 1953 ustvarilo 2.603.000 dinarjev prometa in ima z ozirom na delavoljnost članov kolektiva vse pogoje za nadaljnji razvoj.

Skupščina LO MO Velenje se je najdlje zadržala pri gradbenem podjetju "Remont". Po tozadevnem poročilu se je razvila živahna diskusija glede nesoglasja med uslužbenci kot vodilnimi organi ter upravnim odborom delavskega sveta in ostalimi delavci. Občinski odborniki so dobili iz debate in raznih pripomb vtis, da medsebojni odnosi v podjetju niso bili pravilni. Tudi organizacija dela pri

Separacija pri novem jašku

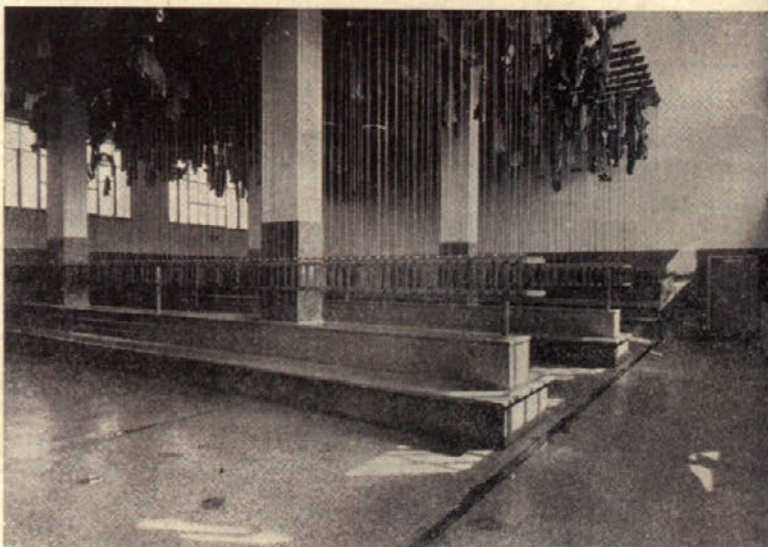
Dogotovljena mehanična delavnica pri novem jašku

Rudnik Velenje ima tudi najmodernejšo rešilno postajo — kot vojaki stojijo Drägerji — »Custos Lojzek« preizkusa Dräger aparat

Zgradba s kopalnicami, garderobami, ambulanto in rešilno postajo

Moderna, sončna in zračna slačilnica

tako znatnem gradbenem podjetju bi vsekakor morala biti boljša in smotrnejša. Skupni promet je znašal v I. polletju 12.000.000 din. Večkrat pa so začeta dela le počasi napredovala ter se brez potrebe zavlačevala (primer šole v Št. Ilju, Škalah, bife v Velenje idr.). V podjetju bo treba pristopiti k temeljiti reorganizaciji in odstranitvi nezdravih pojavov.

Po končanih razpravah so odborniki LO MO izrazili soglasno željo, da bi se med glavnimi podjetji na področju občine, elektrarno in zlasti rudnikom lignita Velenje ustvarili čim boljši medsebojni odnosi, katere je bilo večkrat na žalost pogrešati, ki si jih pa vsi iskreno želijo.

Skupščina je nato razpravljala o preimenovanju nekaterih naselij v zvezi z novo numeracijo hiš: Stara vas, Velenje in Novo Velenje se preimenuje v

Velenje z zaselki, Velenje-trg, Velenje-Zagrad, Velenje-Gradišče, Velenje-Stara vas, Velenje-rudnik in Velenje-novo, za Šmartinske in Škalske Cirkovce se osvoji naziv Cirkovce, del Lipja poleg Lopatnika se preimenuje v Lopatnik, zgodovinski Kozjak v "Paški Kozjak", nekaj krajev obdrži stara že udomačena imena v naslednji pisavi: Šentbric, Šentjanž, Šentilj, Pirešica pa ostane naselje kot doslej.

Sklenili so tudi sestaviti spisek vseh hiš splošnega ljudskega premoženja, ki bi prišle v poštev za prodajo proti predhodni ocenitvi za to določene komisije. MO Velenje prevzame tudi združni dom v Pesjem, ki ga je doslej upravljala ZB Pesje. Za adaptacijo tega doma bodo uporabili izkupiček za Polančevo stanovanjsko hišo na Lilijskem griču in za industrijski tir.

Sklenili so tudi pospešiti delo komisije za reševanje agrarnih vprašanj in davčne komisije ter pomagati pri taksijskih delih na območju občine Velenje.

Glede popravila cest v Škalah proti Plešivcu, v Šentbricu in Podkrajju so sklenili, da naj pri tem pomagajo tudi koristniki sami s prostovoljnim delom poleg prispevanja s strani občine.

Odborniki so se z živahno diskusijo zanimali za vsa aktualna vprašanja MO Velenje in je v njihovem složnem delu tudi poročilo, da bodo ugotovljene pomanjkljivosti odpravili in pripomogli k izboljšanju življenjskih prilik v našem Velenju, važnem industrijskem centru z lepo perspektivo nadaljnjega razvoja v bližnji prihodnosti.

Kurnik Anton,
Velenjski rudar, 15. avgust 1953

Plavanje

Poletje je čas počitnic in dopusta, čas, ko oživijo bregovi rek in jezer, ko se kopališča spremene v mravljišča in ko se trume ljudi valijo proti morju. V vročih poletnih dneh je voda (od potokov, rek, jezer, toplic ali morja) najprimernejše mesto za osvežitev, sprostitev in rekreacijo.

Življenje je pred milijoni let nastalo v vodi. Tudi prvi del človekovega življenja, preden se sooči z zunanjim svetom, je v materinem telesu povezan z vodo. V njej nežno plavamo, učinkovito nas štiti pred udarci in nam nudi maksimalno ugodje. Zato ni čudno, da je voda element, v katerem se počutimo dobro, kjer zaradi fizikalnih zakonov ne čutimo vse svoje teže, postanemo lahkotni, le pljuča in potreba po zraku nam po rojstvu ne dovolujeta daljšega potapljanja.

Rezultati raziskav kažejo, da kar 40 odstotkov odraslih prebivalcev Slovenije ne zna plavati, med neplavalci pa je bistveno več žensk. Kljub sistematičnemu učenju plavanja v šolskem sistemu osnovno šolo še vedno zapusti približno četrtnina otrok, ki so neplavalci.

Idealna aerobika za telo...

Plavanje je kompleksen šport, s katerim dosežemo harmoničen razvoj in dobro oblikovanje telesa. Primerno je za vse starostne skupine: od dojenčkov do starostnikov. Hkrati je to športna dejavnost z najmanjšim številom stranskih učinkov. Vodoraven in ležeč položaj telesa v vodi ter zakonitosti, ki delujejo na telo (navi-

dezna breztežnost človeškega telesa v vodi), skelet razbremenijo velikih obremenitev.

Plavanje je zato primerno tudi za težje ljudi, paraplegike, spastike in ljudi s prirojenim izpahom kolkov. Ob primerno odmerjeni obremenitvi je koristno tudi za rehabilitacijo po poškodbah in pri različnih boleznih.

Plavanje sicer ni klasična telovadba, je pa zelo primeren način telesne vadbe, da se upremo razvoju ateroskleroze, pridobimo na telesni zmogljivosti, okretnosti in vitalnosti, dobro oblikujemo telo in delujemo proti stresu. Je idealna in ena najboljših aerobnih dejavnosti. Pol ure plavanja dnevno nam zagotavlja odlično telovadbo vsega telesa.

Pogosto presega druge aerobne telovadbe na suhem. Med plavanjem hitreje porablamo kalorije kakor pri hoji, kolesarjenju ali joggingu, pa tudi hitreje kot pri ne-aerobnih dejavnostih (smučanje, dvigovanje uteži, tenis). Plavanje krepi številne mišice, še posebej mišice zgornjega dela telesa.

Pri plavanju bomo lažje vztrajali dlje časa, če bomo od časa do časa zamenjali slog. Telesno težo bomo izgubljali nekoliko počasneje kot pri teku ali

kolesarjenju, saj se pri plavanju mišice bolj okrepijo in povečajo.

Hidrostatski pritisk na srce in žilni sistem je pri vodoravnem položaju telesa enakomernejši in manjši kot pri vzravnem položaju. Pritisk vode na površino telesa izboljša delovanje perifernega krvnega obtoka. Vodoravni položaj olajša in uravnoteži pretočnost krvi. Skeletne mišice so statično razbremenjene. Ob globokem dihanju se povečuje venski priliv krvi v srce, na kar moramo biti posebej pozorni pri bolnikih s srčnim popuščanjem, saj se jim lahko bolezen poslabša.

Povečana vlažnost nad vodo astmatikom in bolnikom z bronhitisom olajša dihanje. Pravilno ritmično izdihovanje proti povečanemu uporju vode pa je tudi izvrstna dihalna vaja za dihalno mišičevje.

Pri plavanju praktično ne prihaja do poškodb. Sklepi, kosti in mišice niso izpostavljeni pretiranim obremenitvam, česar pri drugih športih ni mogoče zagotoviti. Hkrati omogoča veliko število gibov, ki jih sicer med gibanjem na suhem ne moremo izvajati. Z nizko in zmerno intenzivnostjo zmanjšuje strah in tesnobo, izboljšuje

OCENA	SPOL	STAROST (leta)					
		13 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	> 60
Zelo slabo	Moški	450	< 360	< 320	< 270	< 230	< 230
	Ženske	< 360	< 270	< 230	< 180	< 140	< 140
Slabo	Moški	450-549	360-449	320-409	270-359	230-319	230-269
	Ženske	360-449	270-359	230-319	180-269	140-229	140-179
Zadovoljivo	Moški	550-639	450-549	410-499	360-449	320-409	270-359
	Ženske	450-549	360-449	320-409	270-359	230-319	180-269
Dobro	Moški	640-729	550-639	500-599	450-549	410-499	360-449
	Ženske	550-639	450-549	410-499	360-449	320-409	270-359
Odlično	Moški	> 730	> 640	> 600	> 550	> 500	> 450
	Ženske	> 640	> 550	> 500	> 450	> 410	> 360

razpoloženje, dviga samozavest in ugodno vpliva na spanje.

... za dobro počutje

Plavanje lahko predstavlja obliko druženja v prijetnem in sproščenem okolju. Posamezniku pomeni tudi varnost pred utopitvijo. Je dobro zdravstveno sredstvo, omogoča sprostitve in razvija higienske navade posameznika. Plavanje v rekah in jezerih je tudi cenovno ugodna dejavnost, saj zanj potrebujemo le kopalke, brez razdovednih pogledov pa se lahko namočimo tudi brez.

Poznamo več tehnik plavanja, najbolj pa je učinkovito plavanje v tehniki kravla, prsno, delfin ali hrbtno. Starejši bodo pogosto uporabili tehniko pasjega plavanja. Pomembno je, da plavamo dovolj intenzivno. Hitrost plavanja je odvisna od znanja oziroma obvladanja tehnike plavanja ter telesne zmogljivosti. Za razvoj posameznikovih sposobnosti, izboljšanja počutja in zdravja je pomemben vložen trud in ne preplavana razdalja ali hitrost plavanja.

Plavanje in različni programi vadbe v vodi so zaradi blagodejnih učinkov vode na telo primerni za vsa obdobja človekovega življenja. V zdraviliščih ponujajo veliko možnosti za izvajanje hidrogimnastike, vodne aerobike, vodnega fitnesa in številnih drugih dejavnosti v vodi. Struktura gibanja je pri vseh podobna, razlike so le v uporabi pripomočkov in glasbe. Dejavnosti so namenjene širokemu krogu prebivalcev - od šolske mladine do starostnikov. Skupaj lahko vadijo tako mlajši kot starejši, moški in ženske, le intenzivnost vadbe moramo prilagoditi posameznikovim zmognostim.

Cooperjev test v vodi

Naše plavalne sposobnosti in telesno zmogljivost lahko ocenimo na podlagi Cooperjevega testa v vodi.

12 minut plavamo čim bolj enakomerno, nato pa izmerimo preplavano razdaljo (v metrih).

Rekreativne aktivnosti v vodi povečujejo prilagoditvene sposobnosti vadečih. Uporabiti moramo programe vadbe, ki so po vsebini obsegu in intenzivnosti obremenitve primerni starosti, spolu, zdravstvenemu stanju in telesni zmogljivosti vsakega posameznika.

Pri načrtovanju vadbe je najtežje določiti ustrezno obremenitev. Ta problem je še posebno izražen pri rekreativnih športnikih. Pretiravanje v intenzivnosti in obsegu vadbe zaradi netreniranosti, starosti in prisotnih morebitnih bolezni lahko pripelje do okvar organizma. Upoštevati moramo tudi temperaturo vode, ki je v zdraviliščih toplejša, kar pomeni dodatno obremenitev za srčno-žilni sistem. Zato naj bo v zdraviliščih intenzivnost obremenitve nekoliko manjša kot v bazenih z vodo med 24 in 26 stopinj Celzija.

Ker večina plavalcev rekreativcev, ki so vključeni v vadbo, ni rednih plavalcev, moramo obremenitev odmerjati zelo previdno. Stopnjevanje obremenitev treninga je odvisno od posameznika, njegovega trenutnega zdravstvenega stanja, ravni sposobnosti in tehničnega znanja plavanja.

Sposobnosti niso vsak dan enake, saj si na počitnicah včasih privoščimo tudi kakšen manjši "greh", ki lahko vpliva na stanje našega organizma. Za ocenitev sposobnosti lahko uporabi-

mo enostavne metode. Izmerimo si frekvenco srčnega utripa (FSU) med naporom. Na osnovi enačbe (maksimalna FSU = 220 - leta starosti), izračunamo maksimalno FSU utrip in določimo stopnjo obremenitve. Za začetnike naj bi bila okoli 60 odstotkov posameznikove maksimalne FSU, nato pa jo lahko postopno povečujemo do 75 odstotkov.

Na dopustu vadbo izvajamo vsaj štirikrat na teden, kombinirali pa jo bomo še z drugimi športno rekreativnimi dejavnostmi. Vadba naj traja od 25 do 40 minut. Preplavano razdaljo postopno povečujemo. V toplejši vodi (nad 30 stopinj) bomo čas aktivnosti nekoliko skrajšali. Z izboljšanjem sposobnosti in plavalnega znanja bomo število ponovitev postopno povečevali, odmor pa naj bo pri zmerni intenzivnosti vadbe čim krajši (10 do 20 sekund).

Izvajamo lahko različne vaje od hoje in rahlega teka, do gimnastičnih vaj z uporabo vrečk, blazin ali žoge.

Igramo lahko odbojko, košarko, mini vaterpolo, celo hokej, ali pa si žogo le podajamo. V vodi lahko tudi plešemo, ali pa se ob ležanju na blazini le sproščamo. Lahko si privoščimo podvodno masažo, ki jo dopolnimo še z eteričnimi olji.

Tisti, željni adrenalina, bodo poiskali tobogane ali si privoščili skoke v vodo.

Želim, da v teh pasjih dneh najdemo zase košček obrežja in vsaj del dopusta preživimo v vodi. Da se okrepimo in sprostimo, naužijemo vode in sonca, da razpremo pljuča in se pripravimo na jesen.

prim. Janez Poles, dr. med.-internist

Sklenili smo nova prijateljstva

Ko človek razmišlja, da mu je omogočena udeležba v preventivni rekreaciji, se razveseli, da bo lahko naredil nekaj za svoje zdravje.

Ko pa sem po prijavi ugotovila, da sem v skupini edina ženska, sem naredila korak nazaj in razmišljala, naj se preventive udeležim ali ne. Pa je bila moja želja prevelika in sem se preventivne rekreacije udeležila.

Bili smo dobro uigrana skupina, kot bi se poznali od nekdaj. Pod strokovnim vodstvom smo igrali odbojko, kolesarili, tekli, plavalili in telovadili za utrjevanje mišic in hrbtenice. Vsi smo bili enotni glede športnih aktivnosti.

Doživela sem enotnost in prijateljstvo med rudarji. Pa ne le jaz, temveč tudi ljudje z motnjami v duševnem razvoju iz zveze Sožitje, ki so tisti junijski čas tudi letovali v hotelu Barbara v Fiesi. Vzpostavili smo stik z njihovo koordinatorico Sonjo Korošec iz Radencev in si zaželeli, da se bolje spoznamo, izmenjamo izkušnje o našem delu v Premogovniku Velenje in o življenju njihovih družin, družin s članom, ki ima motnjo v duševnem razvoju.

Spoznali smo, da ti ljudje izražajo svoja iskrena čustva in željo, da spoznajo drugega človeka, mu ponudijo roko in postanejo njegovi prijatelji. Iz teh ljudi izžarevajo pozitivna energija, smeh in sreča, ki jo z lahko to prenašajo na, za katere čutijo, da so jih sprejeli medse.

Naša skupina se je soglasno odločila, da jim pripravimo družabni večer. Zbrali smo denar, kupili pijačo in nekaj prigrizka. Po večerji smo se dobili na terasi lokala na plaži. Rudarji so pripravili mize, s Sonjo sva

naredili "ruski bife". Miralem je posodil CD predvajalnik in zabava je bila nared.

Peli smo z njimi, plesali, se smejali... Marsikatero oko se je zasolilo in marsikateri glas zatresel. Čustva so kipela, saj ne moreš ostati ravnodušen, če vidiš, kako z majhno gesto narediš tolikšno srečo. Naši fantje so se resnično izkazali in dokazali solidarnost, pomoč človeku. Osrečili so tiste, ki so drugačni od nas. Zabavali smo se pozno v noč in srečni zaspali z mislijo pri ljudeh, ki so bili še srečnejši zaradi toplih besed in misli.

Prišel je zadnji dan našega druženja. Sklenili smo, da našim novim prijateljem ob slovesu pripravimo majhno

presenečenje. Prosili smo našega mentorja Evgena Roškarja, ki se je za dan vrnil v Velenje, naj nam s Premogovnika prinese kakšen rudarski simbol, da ga podarimo zvezi Sožitje. Izvedeli smo namreč, da nam tudi njihovi člani želijo podariti spominček za prijetne počitnice.

Na naše veliko presenečenje pa je Evgen Roškar priskrbel majice, svinčnike in rudarske svetilke, tako da smo lahko obdarili vsakega invalida. Hvala za ta darila! Skupina invalidov nam je podarila sliko in prebrali so zahvalo, ki jo lahko preberete tudi vi. Slovo je bilo prisrčno, z željo, da se še kdaj srečamo.

Marina Sušec

Dragi prijatelji, rudarji!

*Ko sem te zagledal,
pogledal ti v oči,
ponudil si mi roko,
da moj prijatelj
zdaj si tudi ti.*

Radi bi se vam zahvalili za vse, kar ste za nas dobrega naredili. Mi vemo, da z nami ni vedno lahko.

Ostali bomo prijatelji, saj ste nam ponudili roko, nasmeh in odprli srce. Zelo vas spoštujemo, saj smo med seboj navezali prijateljske vezi. V znak našega spoštovanja vam poklanjamo sliko.

Hvala, ker ste dokazali, da ste čudoviti in dobri ljudje.

Sonja Korošec

Kako smo se imeli v preventivi?

Zdenko Brodej: "Bilo mi je v zadovoljstvo, da sem pomagal pri organizaciji druženja z osebami z motnjami v duševnem razvoju. Sam sem dobil veliko pozitivne energije, napolnil sem svojo dušo z dobrimi mislimi, s humanostjo življenja."

Zvonko Sušnja: "Pri rekreaciji mi je bilo lepo in koristno za zdravje. Z osebami z motnjami v duševnem razvoju sem se srečal prvič in spoznal, da so čudoviti ljudje, saj sem jih na začetku gledal s povsem drugačnimi očmi."

Jože Arnšek: "Ob pobudi za srečanje rudarjev z invalidi sem bil zelo presenečen. Tudi sam imam starejšo sestro z duševno motnjo. Moji občutki so bili pozitivni, ker sem občutil, da so moji sodelavci sprejeli drugačnost."

Azem Mujkanovič: "To, da smo se srečali in spoznali, je bilo najboljšo, kar je mogoče. Dolgo se bom še spominjal tega srečanja."

Tajči: "Vse je bilo pozitivno! Takšnih srečanj bi lahko bilo še več, ne glede na ceno hotelskih storitev in kakovost hotela. Rudarji so se obnašali povsem "nehotelsko", sproščeno, domače!"

Džemal Huremovič: "Preventivnega oddiha v Fiesi sem se udeležil prvič in bil pozitivno presenečen nad vsem. Vreme smo imeli ves čas zelo lepo, z vsem sem bil zadovoljen, preživel sem nepozabne dneve s prijatelji in sode-

lavci. Posebej pa mi bo v spominu ostalo druženje z osebami z motnjami v duševnem razvoju."

Milorad Šikman: "Za srečo je treba malo, za nesrečo še manj. Zatorej se imejmo radi in vsem zagotovimo enako srečo!"

Janko Špindler: "Prav je, da smo se spoznali. Konec koncev smo vsi ljudje enaki. Po duši smo enaki, čeprav so nekateri na pogled drugačni."

Boris Rednak: "Preventivna rekreacija je name vplivala zelo pozitivno, kar sem tudi predvideval ob vpisu vanjo. Na druženju sem spoznal sodelavce, ki jih prej nisem poznal. Glede druženja z osebami z motnjami v duševnem razvoju pa sem bil zelo presenečen, ne zaradi sebe, ker mi je bila akcija zelo všeč, ampak zaradi vseh sodelavcev, ki so jo sprejeli z navdušenjem. Zelo bi bil vesel, če bi takšnih srečanj bilo še več."

Andrej Kosi: "Glede na svojo starost sem zelo zadovoljen, da sem se udeležil preventivne rekreacije. Svoje občutke težko opišem - z eno besedo B.P. Glede druženja z invalidi pa sem zelo zadovoljen, da smo sodelovali zelo homogeno. Oni živijo v nekoliko drugačnem svetu in za nekaj časa smo vstopili v njihov svet."

Marini se pristrčno zahvaljujem, da je bila varuška in za kavice in upam, da nas ne bo nikoli pozabila. Zahvaljujem se tudi našima vodjema, Janku in Evgenu, za ne preveč zahteven program."

Marina Sušec

Odbojarski turnir

V sredo, 25. junija, je Športno društvo Premogovnika Velenje organiziralo tradicionalni odbojarski turnir v počastitev dneva rudarjev.

Turnir je potekal v telovadnici OŠ Biba Röck v Šoštanju. Udeležile so se ga 4 ženske in 4 moške ekipe.

Pri **ženskah** so bile ekipe zelo izenačene. Po dolgi in borbeni igri je slavila ekipa **ŠD Škale**, druge so bile igralke ekipe Termoelektrarne Šoštanj, tretja ekipa YES in četrta ekipa Premogovnika Velenje.

V **moški** konkurenci so bili najboljši

"Knapi", ekipa, ki je v finalnem boju premagala ekipo iz Termoelektrarne Šoštanj, tretje mesto so osvojili igralci Premogovnika Velenje, ki so bili boljši od ekipe ŠD iz Škal.

Miran Božič

Triglav - dvodnevni izlet

V četrtek in petek, 14. in 15. avgusta

Zbrali se bomo pred Rdečo dvorano ob 4. uri. Našo turo bomo pričeli na Rudnem polju /Pokljuka/, pot pa nas bo nato vodila mimo Vodnikove kočice do Planike, kjer bomo prespali. Naslednji dan sledita vzpon na Triglav in sestop do avtobusa.

Za vzpon je treba imeti ustrezno opremo in dobro kondicijo.

Cena izleta je 1000 SIT. Vanjo sta vključena prevoz in enolončnica.

Prijave in informacije do 1. avgusta športno društvo – tel. 5863-043, int. 1820 ali Husein Djuherič, int. telefon 6258.

Kranjska Gora - enodnevni izlet

Sobota, 16. avgusta

Ob 7. uri odhod iz Velenja

Ob 9. uri prihod v Kranjsko Goro /malica/

Ob 10. uri športne aktivnosti, pohod v Krnico, igranje tenisa, golfa, mini golfa, odbojke in košarke, kopanje v Vita centru, kolesarjenje.

Ob 13. uri kosilo v hotelu Larix, po kosilu športne aktivnosti po izbiri.

Ob 19. uri večerja pod velikim šotorom, zabaval vas bo ansambel 7. raj z gostjo večera Natalijo Verboten.

Ob 23.30 povratek v Velenje.

Cena 3.900 SIT na člana vključuje vse zgoraj navedene športne aktivnosti, malico, kosilo, večerjo in avtobusni prevoz.

Prijave do 1. avgusta športno društvo – tel. 5863-043, int. 1820.

2. Športne igre

Sobota, 30. avgusta

Športno društvo organizira 30. avgusta za vse svoje člane in vse zaposlene v poslovnem sistemu Premogovnik Velenje 2. športne igre.

Prijavite se lahko za tekmovanja v:

- * malem nogometu,
- * odbojki na mivki,
- * košarki,
- * tenisu,
- * mini golfu,
- * raftingu,
- * pohodu na Paški Kozjak.

Prijavite se lahko za družabne igre v:

- * vlečenju vrvi,
- * teku na smučeh na travi,
- * hoji s hoduljami.

Vsak prijavljeni udeleženec za tekmovalni del športnih iger bo prejel majico in blok za malico.

Tekmujejo lahko člani društva, ki so stari nad 18 let.

Vsak udeleženec tekmuje na lastno odgovornost.

Prijave od 1. do 26. avgusta športno društvo – tel. 5863-043, int. 1820 in pri športnih referentih.

Gardaland

Sobota, 9. avgusta

Odhod iz Velenja ob 4.15. Vožnja mimo Ljubljane do Fernetičev, nato po Italiji nadaljevanje poti do Gardskega jezera, kjer bomo obiskali zabavišni park Gardaland in v njem preživeli dan, poln adrenalina.

Cena izleta je 4.500 SIT po osebi in vključuje prevoz s turističnim avtobusom (klima, hladilnik, tv, video), cestne pristojbine, vstopnino v park, spremstvo ter organizacijo izleta.

Prijave do 1. avgusta športno društvo – tel. 5863-043, int. 1820.

NOVOST!

Člani športnega društva imate odslej 50-odstotni popust za uporabo savne in bazenov tudi v Termah Olimia v Atomskih toplih d.d. in v sklopu termalnega parka AQUALUNA.

Rafting po Kolpi

Sobota, 23. avgusta

Odhod iz Velenja ob 6. uri mimo Ljubljane proti Kočevski. Krajši postanek za malico. V Osilnici nas bodo pričakali vodiči raftov, po vožnji z raftom kosilo. Pot proti Kostanjevici na Krki, ogled galerije Božidarja Jakca. Obisk znamenitega samostana s knjižnico v Pleterjah. Povratek v večernih urah.

Cena pri udeležbi 45 oseb: 4.500 SIT

Cena pri udeležbi 35 oseb: 5.000 SIT

V ceno so vključeni prevoz s turističnim avtobusom s klimo in tv, voden spust z raftom, kosilo, ogled galerije Božidarja Jakca, zunanji ogled samostana, organizacija, ddv.

Prijave in informacije do 18. avgusta športno društvo – tel. 5863-043, int. 1820.

Popravek

V prejšnji številki Rudarja smo v vesti s teniškega tekmovanja za pokal mastodonta napačno zapisali ime našega sodelavca, ki je zmagal v skupini moških nad 40 let.

Zmagovalec je Mijo Dujmovič.

Za napako se mu opravičujemo.

Uredništvo

Koledar prireditev za

avgust

✓ sobota, 9. avgust

izlet v zabavišni park Gardaland, Italija, Športno društvo

✓ četrtek, 14. avgust

dvodnevni planinski izlet na Triglav, Športno društvo - Planinska sekcija

✓ sobota, 16. avgust

enodnevni izlet v Kranjsko Goro, Športno društvo

✓ od sobote, 16., do sobote, 23. avgusta

15. raziskovalni tabor Zoisovih štipendistov, ERICo, Šentilj pri Velenju

✓ sobota, 23. avgust

rafting po Kolpi, Športno društvo

september

✓ od četrta, 18., do sobote 20. septembra

tradicionalni DIT-ovi poslovni dnevi, DIT-ov teniški turnir

✓ sobota, 27. september

srečanje belo-črnih rudarjev, Gyongyos na Madžarskem

✓ do septembra

razstava likovnih del Ivana Kolarja, poslovni prostori Inštituta za ekološke raziskave ERICo, ogled vsak delovni dan med 8. in 16. uro,

✓ do 12. septembra

razstava likovnih del, ustvarjenih v 24. srečanju ex-tempore Premogovnik Velenje 2003, Muzej premogovništva Slovenije

✓ do oktobra

šahovska razstava, Muzej premogovništva Slovenije

Rešitev nagradne križanke

Muzeja premogovništva Slovenije, objavljene v Rudarju 5/2003, je geslo:

Vabljeni v Muzej premogovništva Slovenije.

Nagrajenci so:

1. nagrada Tina Berlec, Lipa 51, 3320 Velenje,
2. nagrada Darko Strahovnik, Goriška 42, 3320 Velenje,
3. nagrada Jože Vajdl, Studence 32 B, 3310 Žalec.

Nagrajenci bodo nagrade prejeli po pošti.

Čestitamo nagrajencem, vse bralce pa vabimo k reševanju nove nagradne križanke v tej številki Rudarja.

Zahvala

Ob smrti mame

Stanislave Skutnik

se zahvaljujem svojim sodelavcem pri Konjeniškem klubu Velenje za darovano cvetje in sveče, izrečena sožalja ter spremstvo mame na njeni zadnji poti.

Sin Tone z družino

Zahvala

Ob boleči izgubi dragega sina, brata in strica

Martina Kugoniča

se iskreno zahvaljujem Premogovniku Velenje, službi Priprave - vrtalci, sindikalni podružnici, častni straži, godbi, pevcem, govorniku Dragu Semetu, posebno pa Vinku Čuježu za nesebično pomoč in lajšanje naše bolečine ob Martinovi prerani smrti.

Hvala tudi vsem Martinovim sodelavcem in prijateljem, ki ste darovali cvetje in sveče ter ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Zahvala

Ob smrti mojega očeta

Marijana Grbića

se iskreno zahvaljujem sodelavcem v HTZ IP Zavarovanje in sindikatu HTZ IP za izrečena sožalja in denarno pomoč.

Pejo Grbić

Zahvala

Ob izgubi dragega očeta in moža

Antona Štahrja

se zahvaljujem sindikatu Premogovnika Velenje in HTZ IP ter sodelavcem v HTZ IP PC ESTO za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in denar. Hvala govorniku za poslovilne besede in godbi za odigrane žalostinke.

Sin Iztok z družino in žena Marija

Zavarujte se pred odhodom v tujino

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju Zavod) obvešča zavarovane osebe o postopkih ureditve zdravstvenega zavarovanja med začasnim bivanjem v tujini tako, da se izognejo neposrednemu plačilu praviloma visokih stroškov zdravljenja v tujini.

Z vstopom Slovenije v Evropsko unijo 1. maja 2004 so na tem področju predvidene določene spremembe večinoma administrativnega značaja, na podlagi katerih bodo zavarovane osebe enostavneje in brez neposrednega plačila uveljavljale pravico do nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči v vseh državah Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švici.

Zavarovanim osebam, ki so obvezno zdravstveno zavarovane v Republiki Sloveniji, je v času začasnega bivanja v tujini zagotovljena **pravica do nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči**. Način uveljavljanja te pravice je odvisen od tega, ali zavarovana oseba potrebuje storitve nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči v državi, s katero je sklenjena meddržavna pogodba (konvencija), ali v državi, s katero meddržavna pogodba (konvencija) ni sklenjena.

Uveljavljanje pravic na osnovi potrdila

Vsem zavarovanim osebam za čas začasnega bivanja v **Avstriji, Belgiji, Hrvaški, Italiji, Luksemburgu, Madžarski, Makedoniji, Nemčiji, Nizozemski in Romuniji** priporočamo, da si pred odhodom v navedene države priskrbijo z meddržavno pogodbo dogovorjeni obrazec **“Potrdilo o pravici do zdravstvenih storitev med začasnim bivanjem v drugi državi”**.

Da bi se izognili dolгим vrstam pred referati zavodovih oddelkov za mednarodno zavarovanje in plačilu potrdil, omogoča Zavod brezplačno elektronsko naročanje omenjenih potrdil, in sicer na internetu www.zzzs.si in na 295 **samopostrežnih terminalih**, ki so sicer namenjeni potrjevanju kartice zdravstvenega zavarovanja. Naročilo je moč opraviti le z

veljavno kartico zdravstvenega zavarovanja, torej urejenim obveznim zdravstvenim zavarovanjem.

Uspešno izvedenemu elektronskemu naročilu sledi dostava potrdil z navadno pošto pošiljko na naslov zavarovane osebe v Sloveniji, in sicer v roku treh delovnih dni, zato zavarovanim osebam svetujemo, da potrdilo naročijo vsaj 4 delovne dni pred odhodom v tujino. **Veljavnost** izdane konvencijskega potrdila je 90 dni.

Potrdilo lahko dobijo zavarovane osebe tudi na mednarodnih oddelkih v vseh območnih enotah in izpostavah Zavoda, torej tam, kjer imajo urejeno obvezno zdravstveno zavarovanje. Za pridobitev potrdila na klasični način je treba predložiti veljavno kartico zdravstvenega zavarovanja in poravnati ceno potrdila, to je 150 SIT.

S tem potrdilom lahko zavarovane osebe v navedenih državah uveljavljajo pravico do nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči, in sicer praviloma brez plačila pri zdravnikih ali zdravstvenih ustanovah, ki so del javne (državne) zdravstvene mreže. Pri zasebnih zdravnikih ali privatnih klinikah, ki nimajo pogodbe z državo zavarovalnico, pa bodo morali stroške poravnati sami in po vrnitvi uveljavljati povračilo teh stroškov na pristojni območni enoti ali izpostavi Zavoda.

Za povračilo je treba predložiti originalne račune, na podlagi katerih se po postopku, ki je določen z meddržavno pogodbo, opravi povračilo stroškov v višini, kot to prizna tuj nosilec zdravstvenega zavarovanja v kraju, kjer so bile storitve nudene.

V letu 2002 je bilo več kot 78,5 odstotka potrdil izdanih za **Hrvaško**, zato Zavod na podlagi izkušenj iz preteklih let zavarovanim osebam svetuje, da konvencijsko potrdilo

fotokopirajo, fotokopijo pa na enotah **Hrvaškega zavoda za zdravstveno zavarovanje (HZZO)** zamenjajo za hrvaško potrdilo, ki ga je treba v primeru nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči predložiti hrvaškemu izvajalcu zdravstvenih storitev. Zavarovane osebe naj originalno, slovensko konvencijsko potrdilo shranijo, saj ga bodo morda potrebovali za uveljavljanje nujnih zdravstvenih storitev na območju drugega področnega urada Hrvaškega zavoda za zdravstveno zavarovanje oziroma neposredno pri hrvaškemu izvajalcu zdravstvenih storitev.

V primeru težav pri uveljavljanju pravice do nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči ter pogojevanju le-te s protiplačilom Zavod zavarovanim osebam svetuje, da skrbno shranijo vso dokumentacijo in jo po vrnitvi v domovino posredujejo na enoto Zavoda za morebitno povrnitev stroškov zdravstvenih storitev.

Uveljavljanje pravic na osnovi potnega lista in veljavne kartice zdravstvenega zavarovanja

Razen navedenih držav so meddržavne pogodbe sklenjene še z **Bolgarijo, Češko, Poljsko ter Veliko Britanijo in Severno Irsko**, kjer zavarovane osebe pravico do nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči uveljavljajo v javnih zdravstvenih zavodih na podlagi potnega lista in veljavne kartice zdravstvenega zavarovanja. Tudi v tem primeru bodo morali stroške plačati sami, če bodo uveljavljali pravico do nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči pri zasebnikih, ki niso del javne zdravstvene mreže. V primeru, da bo zavarovana oseba morala plačati zdravstvene storitve, lahko vloži zahtevek za povračilo na

pristojno območno enoto oziroma izpostavo Zavoda.

Pri uveljavljanju pravice do storitev nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči v državi, s katero je sklenjena meddržavna pogodba, veljajo glede obsega, vrste in načina nudenja nujnih zdravstvenih storitev predpisi države, kjer so bile storitve opravljene.

Uveljavljanje pravic do nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči v drugih državah

Z vsemi drugimi državami niso sklenjene meddržavne pogodbe oziroma meddržavne pogodbe ne urejajo področja zdravstvenega zavarovanja, kar pomeni, da morajo zavarovane osebe v primeru uveljavljanja storitev nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči le-te plačati sami. Na podlagi originalnih računov bo pristojna območna enota oziroma izpostava Zavoda opravila povračilo stroškov v višini ustreznega deleža po povprečni ceni teh storitev v Sloveniji. Ker so lahko cene zdravstvenih storitev v tujini tudi do dvakrat ali trikrat višje kot v Sloveniji, Zavod svetuje zavarovanim osebam, da sklenejo prostovoljno zdravstveno zavarovanje z medicinsko asistenco v tujini, ki ga ponujajo nekatere slovenske zavarovalnice. Tovrstna zavarovanja krijejo stroške nujnega zdravljenja in nujne

medicinske pomoči v tujini brez neposrednega plačevanja storitev tako v zasebnih kot tudi v državnih zdravstvenih ustanovah in nudijo vrsto drugih praktičnih koristi (npr: prevoz zavarovanca do zdravstvene ustanove v tujini ali po potrebi v domovino, pravno pomoč, premagovanje jezikovnih ovir, pomoč svojcem...).

Podrobnejše informacije o zdravstvenem zavarovanju lahko zavarovane osebe dobijo na vseh območnih enotah in izpostavah Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, na spletni strani Zavoda (<http://www.zzzs.si>), na samopostrežnih terminalih in na telefonskem odzivniku tel. št. 01/30-77-300.

Uveljavljanje pravice do nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči po vstopu Republike Slovenije v Evropsko unijo

1. maja 2004 bo Slovenija postala polnopravna članica Evropske unije (EU). Od tega dne dalje se bodo meddržavne pogodbe (konvencije), ki jih je Slovenija sklenila z državami, članicami EU, uporabljale v omejenem obsegu t.j. uporabljale se bodo le še za državljane tretjih držav, če do vstopa Slovenije v EU Uredba 1408/71 ne bo novelirana.

Še nadalje pa se bodo izvajale konvencije, ki so sklenjene z državami, ki še ne bodo postale članice EU t.j. z

Bolgarijo, Hrvaško, Makedonijo in Romunijo. Z vključitvijo Slovenije v EU bo tudi na področju socialne varnosti veljal evropski pravni red, kar pomeni, da bo Slovenija na področju zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja morala izvajati določbe Uredbe 1408/71 in Uredbe 574/72 istočasno s sklepi upravne komisije Evropskih skupnosti za socialno varnost delavcev migrantov in sodbami evropskega sodišča.

Na tej podlagi bodo zavarovane osebe, ki so obvezno zdravstveno zavarovane v Sloveniji, uveljavljale pravice do nujnega zdravljenja in nujne medicinske pomoči med začasnim bivanjem v državi, članici EU in državi, članici Evropskega gospodarskega prostora na podlagi enotnega obrazca E 111, to je v naslednjih državah: Avstriji, Belgiji, Cipru, Češki, Danski, Estoniji, Finski, Franciji, Grčiji, Irski, Islandiji, Italiji, Latviji, Litvi, Liechtensteinu, Luksemburgu, Madžarski, Malti, Nemčiji, Nizozemski, Norveški, Poljski, Portugalski, Slovaški, Španiji, Švedski, Švici ter Veliki Britaniji in Severni Irski. Zavarovane osebe bodo lahko obrazec E 111 brezplačno naročale na samopostrežnih terminalih in spletnih straneh Zavoda, kot to velja že sedaj za konvencijska potrdila.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Območna enota Ravne na Koroškem

Zdravstvena zavarovanja z medicinsko asistenco v tujini

Vzajemna zdravstvena zavarovalnica je svoj program zdravstvenih zavarovanj obogatila še s posebnim programom zdravstvenih zavarovanj z medicinsko asistenco v tujini, ki ga izvaja v sodelovanju s priznано švicarsko zavarovalnico ELVIA.

Zavarovanje je namenjeno vsem tistim, ki odhajajo v tujino službeno ali privatno, predvsem pa tistim, ki odhajajo v države, s katerimi Republika Slovenija **nima sklenjenih dvostranskih pogodb** na tem področju in ni možnosti zavarovanja na tej osnovi.

To so vse države izven Evrope, razen tega pa tudi velik del držav v Evropi, in sicer Francija, Grčija, Skandinavske države, Slovaška, Španija, Švica, Turčija, Rusija in še nekatere. Seveda pa sklenitev tega zavarovanja zaradi

njegovih prednosti priporočamo tudi za države, s katerimi obstajajo meddržavne pogodbe o zagotavljanju zdravstvenega varstva.

Prednosti zdravstvenega zavarovanja z medicinsko asistenco v tujini so zlasti:

- ✓ zavarovanim osebam koriščenih nujnih zdravstvenih storitev v tujini ni treba plačati iz lastnega žepa,
- ✓ možnost koriščenja zdravstvenih storitev tako v zasebnih kot tudi v javnih, državnih zdravstvenih ustanovah,
- ✓ organizacija prevoza v domovino, če je ta iz zdravstvenih razlogov potreben,
- ✓ dodatne storitve, kot sta pravica do odvetniških storitev, iskanje in reševanje pogrešane osebe.

Cena zdravstvenega zavarovanja z medicinsko asistenco v tujini je odvisna od dolžine potovanja, od države, v katero potujete in od oblike zavarovanja (individualno, družinsko ali skupinsko). Primer: cena 10-dnevnega družinskega zavarovanja za države z območja Evrope je 4.380 SIT, enako zavarovanje za države z območja izven Evrope pa 6.900 SIT.

Zavarovanje je mogoče skleniti na vseh zastopstvih Vzajemne zdravstvene zavarovalnice v Sloveniji, na območju PE Ravne na Koroškem pa na zastopstvih v Velenju, Mozirju, Slovenj Gradcu, Radljah ob Dravi in Ravnah na Koroškem.

Vzajemna zdravstvena zavarovalnica

SLEDOVI ZNANJA IN TEHNOLOGIJE

- pooblaščen serviser največjih proizvajalcev rudarske opreme v svetu (DBT, EICKHOFF, ATLAS COPCO - pnevmatska kladiva);
- pooblaščen zastopnik podjetja ARJA proizvajalca drobilne tehnike (kamnolomi) v gradbeništvu;
- projektiranje in izdelava strojne opreme za rudarstvo, energetiko, ekologijo in gradbeništvo;

- servis in proizvodnja opreme - vzdrževanje, popravilo in servis strojne odkopne opreme za rudnike in premogovnike, vzdrževanje strojne opreme in energetskih postrojenj, izdelava strojnih delov in opreme, sprejem, sortiranje ureditev odvoza ter odlaganje oz. uničenja odpadkov;

- izdelovanje delovnih čevljev, zaščitnih oblačil, rokavic in usnjene galanterije, izdelava transparentov, platnenih senčil
- izdelava in popravilo ponjav, polaganje zidnih in talnih oblog
- pranje in negovanje gostinskega perila, zaves, delovnih oblačil
- oblikovanje, print velikih formatov, izrez nalepk, izdelava reklamnih transparentov in panojev, toplotni tisk, fotokopiranje

AGHENS

HTZ Velenje I.P., d.o.o.
Partizanska cesta 78,
3320 Velenje, Slovenija
tel.: ++386 (0) 3 898 40 00
fax: ++386 (0) 3 586 28 34
e-mail: htz@rlv.si
<http://www.htz.si>

POSLOVNI SISTEM

PREMOGOVNIK VELENJE

Za časa obnove in ogromne kapitalne graditve naša socialistična skupnost ni pozabila na našega rudarja, na njegovo zanesljivo življenje, na njegovo družino ter sčeno in srečno mladost rudarskih otrok.

Vzporedno s kapitalno graditvijo se je, posebno pa v letih 1951 do 1953, gradilo novo, moderno rudarsko naselje, Novo Velenje. Kot na toliko drugih gradbiščih naše socialistične industrijske ustvarjalnosti so se tudi v Velenju — skrajša čez noč — prišli iz nity in trambov dvigati krasni sodobni stanovanjski objekti, vedno več jih je bilo, in nastala je naselje, kjer se sedaj stanuje nekaj sto rudarskih družin. Žal pa je zaostalost, ki smo jo podedovali iz stare Karadjordjevičeve Jugoslavije in od okupatorja, toliko, da dolejš zgrajeni stanovanjski fond pomeni le delno, niti najmanjšo rešitev stanovanjskega problema. Žal v teh nekaj letih ni bilo mogoče povsem odpraviti barak in ne-higieničnih, zastarelih stanovanj, v katerih še vedno živi nekaj sto rudarskih družin. Nikakor in s kakršnimi koli naporji ni bilo mogoče v tem kratkem razdobju izbrisati vseh grehov, ki so jih na naših rudarjih in njihovih družinah zagrešili dolga desetletja razni režimi vseh mogočih barv, ki pa so se vedno nali na skupnem stališču najbolj nesramnega in nečloveškega izkoriščanja delavca, ki je živel in propadal z družino vred brez upanja na lepšo bodočnost, ki mu je kapitalist in korum-

pirana buržoazija nista nudila. Naši rudarski otroci so iz temnih in vlažnih stanovanj obiskovali šolo v bližnji grajski konjušnici, kamor tudi ni posevili sončni žarek.

To krivico je zelo odločno začela popravljati naša socialistična skupnost. Že obatoječim novim stanovanjem se bodo v najhitrejšem tempu izgradnje pridružila nova, dokler ne bo v bližnji bodočnosti sleherni rudar stanoval tako, kot to zahteva življenjski standard v socialistični državi. Že prihodnje leto se bodo naši malčki preselili iz fevdalne konjušnice v najmodernejšo šolo, ki že raste na vzhodnem delu našega Novega Velenja. Ob Velenjskem jezeru pa je naš rudarski kolektiv zgradil kopališče z restavracijo in krasno letno gledališče. V izgradnji pa so športni objekti, ki bodo po svojem namenu in dovršenosti med najlepšimi in najmodernejšimi v domovini.

Glavni iniciator in neumorni motor pri izvedbi vseh teh del — od šole preko stanovanjskih zgradb do kopališča in stadiona — pa je direktor našega podjetja tovariš Nestl Zajack. Njegovi veliki pridnosti in energiji je s pomočjo našega delavskega sveta in upravnega odbora in celotnega kolektiva uspelo kljub ogromnim težavam — od katerih ni bila najmanjša nerazumevanje, na katerega je manjše naletel — preobraziti Velenje in mu zažrtati najkrajšo pot med nova, moderna, socialistična mesta.

Takšne so stanovanjske v Novem V

Celje - skladišče

D-Per

65/2003

5000012868,6

COBISS

Četvorček

Del Novega Velenja v izgradnji

Petorček

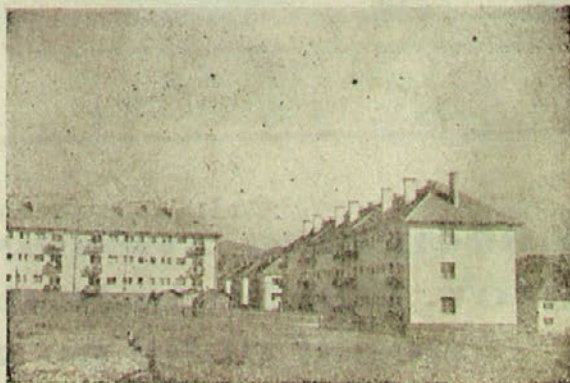
Pogled na Novo Velenje z zahoda

Dvanajstorček

Pogled na del Novega Velenja z vzhoda

Že zgrajeni del Novega Velenja